

Metelkovo pero

Drugačnost nas bogati

Literarni in likovni natečaj

Zbornik

Škocjan, junij 2017

Osnovna šola Frana Metelka Škocjan
Metelkovo pero – Drugačnost nas bogati.
Literarni in likovni natečaj
Zbornik literarnih in likovnih prispevkov

Uredila vodja projekta: Marinka Cerinšek
Računalniško oblikovanje: Andrej Primc

Založila in izdala OŠ Frana Metelka Škocjan
Škocjan, junij 2017
Zanjo: Irena Čengija Peterlin, ravnateljica

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

Vsebina

SPOŠTOVANI MLADI USTVARJALCI in vaši mentorji!	5
O natečaju	5
Namen natečaja	6
Tematika	7
Literarni natečaj – 2. triletje	8
NAGRAJENA BESEDILA	10
V JATI Z DRUGAČNIMI	10
DRUGAČNI, A VENDAR ENAKI	13
DRUGAČNOST	15
KDOR SPOŠTUJE SEBE, BO SPOŠTOVAL TUDI DRUGE	16
BESEDA BOLJ BOLI KOT ROKA	17
Posebno priznanje za poezijo	18
DRUGAČNOST JE POVSOD	18
DRUGAČNI SMO VSI	18
DRUGAČNOST NAS BOGATI	19
BREŽČUTNI LJUDJE	20
Literarni natečaj - 3. triletje	21
DRUGAČNOST	21
Dragi človek!	25
DRUGAČNOST NAS BOGATI	27
ČE SI PRIJAZEN, TE IMAJO LJUDJE RAJŠI	29
DRUGAČNOST NAS BOGATI	30
Posebna nagrada za posebno besedilo	33
DRUGAČNOST NAS BOGATI	33
Likovni natečaj – 1. triletje	41
Literarni prispevki ostalih sodelujočih učencev	44
OŠ BRŠLIJIN	44
OŠ BRUSNICE	52
OŠ FRANA METELKA ŠKOCJAN	57
OŠ GRM	63

OŠ TREBNJE	64
OŠ TONETA PAVČKA MIRNA PEČ	65
Likovni prispevki ostalih sodelujočih učencev	71
OŠ FRANA METELKA ŠKOCJAN	71
OŠ GRM	73
OŠ TONETA PAVČKA MIRNA PEČ	75
OŠ ŠMIHEL, PODRUŽNICA BIRČNA VAS	77
OŠ VELIKI GABER	79

SPOŠTOVANI MLADI USTVARJALCI, MENTORJI!

Fran Serafin Metelko je slovenski slovničar, ki se je rodil v Škocjanu na Dolenjskem. Poznamo ga predvsem po metelčici, pisavi, ki jo je oblikoval in je bila leta 1833 uradno prepovedana. Manj pa je znano in poudarjeno dejstvo, da je bil Fran Metelko napreden intelektualec, ki je tako kot njegovi sodobniki posvetil velik del svojega življenja prizadevanjem za javno uporabo slovenščine. Manj je tudi znano, da je deloval dobrodelno, da je za otroke revnih družin izvajal nedeljsko šolo oziroma pouk, da je študentom, ki so prihajali iz šibkega socialnega okolja, finančno in materialno pomagal z nakupom knjig in potrebščin za študij, da je imel veliko sreče pri igrah na srečo in večino vsote, ki jo je priigrjal, zapustil v dobrodelne namene ...

Fran Metelko ni bil le jezikoslovec in slovničar, bil je človek, ki je sledil svoji viziji in ni klonil kritikam. Izredno je spoštoval slovenščino kot jezik ter jo je kot duhovnik in iskriv pridigar poskušal uveljaviti v tedanji stolnici. Spoštoval je človeka kot posameznika ne glede na njegovo poreklo in lahko bi rekli, da je sledil naslovu letošnjega natečaja Drugačnost nas bogati, v katerem ste učenci osnovnih šol literarno in likovno razmišljali, kje in na kakšen način se z drugačnostjo srečujemo v vsakdanjem življenju.

Prispevke in izdelke sodelujočih v natečaju smo predstavili v zborniku, najboljše po oceni komisije pa smo tudi nagradili. Ob izidu zbornika se zahvaljujem vsem za sodelovanje.

Irena Čengija Peterlin,
ravnateljica

O natečaju

V okviru projekta Metelkovo pero in v povezavi s projektom UNESCO ASP je naša šola v šol. l. 2016/17 prvič povabila k sodelovanju učence k likovnemu in literarnemu natečaju DRUGAČNOST NAS BOGATI. Likovni natečaj je bil namenjen učencem 1. triade, literarni pa 2. in 3. triadi.

Namen natečaja

Naša šola ponosno nosi svoje ime po Franu Serafinu Metelku, slovenskem duhovniku, slovničarju in prevajalcu šolskih in verskih knjig. Rodil se je 14. julija 1789 v mlinu graščine Vrh pri Škocjanu, umrl pa je 27. decembra 1860 v Ljubljani.

Šolal se je pri frančiškanih v Novem mestu, filozofijo in bogoslovje je končal v Ljubljani in bil 1814 posvečen v duhovnika. Od leta 1815 do smrti je bil stolni katehet v Ljubljani; 1817 je bil imenovan za profesorja na novoustanovljeni stolici za slovenski jezik na ljubljanskem liceju, po šolski reformi 1848 pa je bil do leta 1857 profesor slovenščine na gimnaziji.

Metelkovo najpomembnejše delo je slovenska slovnica, izdana v nemščini, Lehrgebäude der slowenischen Sprache im Konigreich Illyrien und in den benachbarten Provinzen (1825). Z njo je uvedel nekaj pomembnih znanstvenih novosti, predvsem pa je predstavil svoj novi črkopis, imenovan tudi metelčica, rekli pa so ji tudi žabica ali krevljica. Sestavil ga je po ideji Jerneja Kopitarja, tako da je latinico dopolnil s cirilskimi znaki. Vsem glasovom je dal posebna znamenja, tako da je črkopis znanstveno natančen in popoln. Vendar je bil nepregleden, predvsem pa je od tradicionalnega knjižnega jezika vodil v fonetično pisano dolenjščino. Tako se poskus, da bi prišla v redno rabo, ni obnesel. Leta 1833 je bila metelčica uradno prepovedana.

Metelko je bil tudi popisovalec slovenskih krajevnih imen. Kot uradni prevajalec se je 1822 s posebno prošnjo obrnil do deželne vlade, naj da popisati krajevna imena po Kranjskem. Iz nabranega gradiva, ki mu ga je

izročila vlada 1823, si je sestavil abecedni seznam važnejših krajev po Kranjskem.

Zelo obsežno je Metelkovo prevajalsko delo, veliko šolskih in nabožnih besedil pa je tudi priredil.

Metelko je v oporoki svoje veliko denarno imetje namenil v dobrodelne namene, še zlasti za izboljšanje šolstva v Škocjanu in okoliških krajih.

Anton Martin Slomšek pa je o njem zapisal:

»Tihemu potoku podoben, ki lepe senožete in ravna polja rosi, je delal Metelko do svoje sive starosti.

Bil je Metelko ves Slovenec in pa Dolenjec.«

Povzeto po: Janko Kos, Pregled slovenskega slovstva, Mladinska knjiga, 2002, str. 84.

Z natečajem smo spodbujali učence, da bi s svojim čopičem in peresom prebudili v sebi svojo ustvarjalnost in razmišljanja podelili s sovrstniki, krepili ter razvijali besedno ustvarjalnost, naklonjenost do maternega in slovenskega jezika ter tako dokazovali svojo izrazno moč. Tako so sledili Metelkovi misli Vse za ljubo slovenščino, ki jo je udejanjal s svojim delom. S svojo intelektualno širino in razgledanostjo je bil drugačen, zato je znal kljub nasprotovanju nekaterih sodobnikov pravi čas strpno in pokončno sprejeti kritiko svojega dela.

Tematika

Z natečajem smo želeli ob Unesco temah – medkulturno učenje, medkulturni dialog, mir in človekove pravice, strpnost, sodelovanje – učence z izkustvenim učenjem ozavestiti in pripraviti na življenje v sodobni, vse bolj medkulturni družbi.

Cilj je bil učencem približati svet drugačnih, jih učiti in naučiti strpnosti, medsebojnega sodelovanja in spoštovanja, nenasilnega reševanja konfliktov, predvsem pa življenja brez predsodkov. Želeli smo, da učenci v drugih kulturah, navadah, narodih, pri ljudeh s posebnimi potrebami, ... najdejo nekaj lepega, dobrega, pozitivnega, nekaj, kar našo družbo bogati.

Drugačnost nas bogati je bil okvirni naslov razpisa, pri čemer so lahko učenci razmišljali o drugačnosti, s katero se srečujejo v vsakdanjem življenju v družini, v razredu, v šoli – sošolci, v domačem kraju, državi, v svetu ... Kako jo sprejemajo, so strpni, so lahko prijatelji, kako pomagajo drugačnim ... razmišljajo o moči izgovorjene besede, saj beseda včasih bolj boli kot pest – Kar poveš, je zares.

Na literarnem natečaju so lahko učenci sodelovali s proznimi prispevki različnih zvrsti: domišljijski, doživljajski spis, esejsko razmišljanje, pismo ...

Na likovnem in literarnem natečaju je sodelovalo 10 šol, 3 šole so se odzvale na oba natečaja, skupaj torej 56 učencev in 32 mentoric.

Literarni natečaj – 2. triletje

V 2. triadi je sodelovalo 16 učencev in 10 mentoric iz 6 osnovnih šol. Ocenjevalna komisija, v kateri so bile doktorica Jožica Jožef Beg s Šolskega centra NM kot predsednica - in članici učiteljici slovenskega jezika na domači šoli Tanja Luštek in Marinka Cerinšek, ni imela lahkega dela.

Kriteriji za ocenjevanje literarnih prispevkov:

1. POVEZANOST VSEBINE Z NASLOVOM.
2. POVEZANOST Z DANAŠNJIM ČASOM – LASTNE IZKUŠNJE, KONKRETNI PRIMERI.
3. PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA.
4. CELOTEN VTIS: IZVIRNOST IN USTVARJALNOST PISANJA - SLOG, BOGATO BESEDIŠČE, JEZIKOVNO ZNANJE SKLADNO S

PRIČAKOVANJE PISCA GLEDE NA NJEGOVO STAROST, UREJENOST-
pomenska zaokroženost

5. SPOROČILNOST.

NAGRAJENA BESEDILA

1. mesto - TISA BOŽIČ, 5. b, OŠ Grm, mentorica Olivija METELKO

V JATI Z DRUGAČNIMI

V naš razred sta prišli učiteljici, ki skupaj z našo razredničarko na naši šoli vodijo projekt V jati z drugačnimi. Pogovarjali smo se o drugačnosti. Zanimivo je bilo prisluhniti svojim sošolcem in sošolkam, saj si to vsak od nas predstavlja na svoj način.

Potem smo izvedeli.

»K nam bodo prišli učenci iz šole Dragotina Ketteja, to je iz šole s prilagojenim učnim programom,« je povedala učiteljica. »Mi bomo gostitelji in vse dopoldne bomo preživelii skupaj,« je nadaljevala in dodala, da bo polovica otrok iz našega razreda istočasno odšla na njihovo šolo, kjer jih bodo oni gostili. Naše oči so bile od presenečenja široko odprte. Ojoj! Ob učiteljicini napovedi skupnega srečanja me je postalo strašno strah.

Še bolj sem se začudila, ko nam je učiteljica povedala njihovo starost. Stari naj bi bili od 15 do 21 let. Niti približno si nisem znala predstavljati, kako izgledajo, koliko zmorejo, kaj že znajo. Strahovi v meni so si podajali roko. In čedalje več jih je bilo.

Prišel je ta posebni dan. Polovica razreda je z eno od učiteljic odšla v šolo s prilagojenim programom, polovica skupaj z mano pa je ostala na naši šoli.

Strpno, a s strahom in nelagodnimi občutki sem čakala učence z druge šole. Potem so se vrata z rahlim zvokom škripanja čisto počasi odpirala. Že sem zagledala zeleno bundo, kar je pomenilo, da bodo tik pred zdajci vstopili v učilnico. In to se je res zgodilo. Učenci so bili že na prvi pogled drugačni. Neka deklica je imela tako majhne oči, da so se komaj videle. S sošolci smo se samo neslišno spogledovali in potem spet naš oster, a prestrašen pogled

usmerili k njim. Ko so se vsi posedli, smo bili tudi mi malo bolj sproščeni, a majhen drobec strahu in napetosti še ni izginil. Njihova vzgojiteljica je predstavila vsakega otroka z nekaj besedami. V pogovor je vključila tudi otroke, ki zelo težko govorijo in jih ne bi razumeli, če nam ona ne bi povedala, kaj so rekli. Otroci z Dawnovim sindromom se že na pogled malce razlikujejo od nas, so izredno prisrčni in prijazni. Eden od njih je bil starejši fant z avtizmom in izgledalo je, kot da ni prisoten in je nekje v svojem svetu. Sčasoma smo se malo bolj opogumili in se še mi predstavili. Takoj po tem so nam pokazali filmček, v katerem so oni igrali gledališko predstavo – Mavrična ribica. Resda besedila nismo razumeli, smo pa opazili njihov trud in zadovoljstvo ob zaigranem. Izvedeli smo, da vse rekvizite izdelajo sami, ki so res bili lepi in zanimivi.

V nadaljevanju razgovora smo izvedeli, kako drugačni so njihovi cilji, ki jih želijo doseči v življenju v primerjavi z našimi.

Zanje je pomembno, da se naučijo čisto vsakdanja opravila, ki so nam sama po sebi umevna. Vsak najmanjši napredek jih pelje k samostojnosti, ki je za te otroke najpomembnejša. Učijo se obleči se in obuti, umiti se, počesati, iti na stranišče, jesti, znati sami priti na avtobusno ali železniško postajo, znati vstopiti na avtobus ali na vlak, si na njem poiskati prostor in vedeti, kje morajo izstopiti. Vzgojiteljica je poudarila, da nikoli ne bodo mogli živeti popolnoma samostojno in da njihove starše najbolj skrbi, kako bo z njimi, ko bodo enkrat umrli. Prav zato je najpomembnejše, da se naučijo vse te osnovne stvari, da bodo lahko čim manj odvisni od drugih.

Nato smo odšli v našo avlo in se razdelili v dve skupini. Moja skupina je najprej odšla v gospodinjstvo učilnico, kjer nas je čakal naš vodja šolske prehrane. Že na poti do tam smo vedeli, da bomo nekaj slastnega pripravili. Izkazalo se je, da smo imeli prav. Pričeli smo delati testo za palačinke. Skupaj s punčko iz šole Dragotina Ketteja sva se med peko pogovarjali. Začutila sem ponos gostiteljev, ko so spretno pripravljali testo in pekli palačinke, kar mi je bilo res všeč. Slastne, pečene palačinke smo namazali z evrokremom ali marmelado in jih tudi z užitek pojedli. Kako so bile okusne! Še učiteljice so imele isto mnenje. Kmalu smo se zamenjali z drugo

skupino in mi smo odkorakali v avlo. Tam nas je čakala učiteljica športne vzgoje in vsi smo vedeli, da bomo malo telovadili. Najprej smo ob spremljavi na klavir, igral je deček z naše šole, tudi gibalno zelo oviran, prav zato pa lahko zgled vsakemu, ob ritmu zaplesali, nato so sledile še druge igre. Res je bilo lepo tekmovati proti fantom in jih enkrat tudi premagati! Na koncu je sledil poligon. Hitro smo ga več kot enkrat opravili in s tem vsaj malo okrepili naše mišice. Šport nam je vsem dobro del. Ko je druga skupina prišla nazaj v avlo, smo se odpravili na skupno kosilo. Otroci iz šole s prilagojenim učnim programom so ga pohvalili. Med kosilom je deklica, s katero sva se pogovarjali in sodelovali, dobila epileptični napad. Tresla se je in želela zaspati. Vzgojiteljica ji je takoj dala zdravilo in jo odnesla v avlo, kjer se je ulegla na fotelje. Zamislila sem si, kako bi bilo meni, če bi imela takšne napade, zato se mi je punčka zasmilila. Kmalu se je pomirila in sledil je čas za slovo.

Ob slovesu smo si podali roko ter se objeli. Prav ganljivo je, kako se ti otroci sproščeno in radi objemajo in nimajo nikakršnih pomislekov v primerjavi z nami, ko nam niti na pamet ne pade, da bi svojega sošolca ali sošolko objeli. Učenci iz druge šole so nas lepo presenetili tudi, ko so nas obdarili z izdelkom, ki so ga sami izdelali. To je bila steklena posodica z ročno poslikavo. Dogovorili smo se tudi, da se bomo skozi šolsko leto včkrat srečali in naše vezi okrepili. Naslednje srečanje, ki se ga zelo veselim, naj bi bilo že decembra, ko bomo izdelovali adventne venčke. Ko so odšli, smo govorili o minulem dopoldnevu in kar nismo mogli nehati. Res je bil prekrasen dan.

Zame je bil ta dogodek poseben in pomemben. Kasneje nam je učiteljica povedala, da so bili tudi naši gostje zelo zadovoljni. Komaj smo čakali, da so nam sošolci in sošolke povedali, kako je bilo na njihovi šoli. Iskreno upam, da se bomo res še kdaj videli. To si srčno želim in še danes rada govorim in premišlujem o tem dnevu. Bil je najlepši in najzanimivejši dan do zdaj.

2. mesto – Alja PIRC, 6. r., OŠ Bršljin, mentorica Mojca NOVAK

DRUGAČNI, A VENDAR ENAKI

S prijateljico sediva na obrežju reke in se sladkava s sladoledom. Med pogovorom opazujem ljudi, ki sedijo pri sosednjih mizah, in mimoidoče.

Nekateri hitijo mimo miz in gledajo samo pred seboj, drugi se ozirajo po ljudeh, ki se sončijo na terasi, spet drugi veselo klepetajo in pri tem mahajo z rokami. Kolikor ljudi, toliko novih spoznanj. Prav zanimivo je opazovati, kako različni smo. Izgleda brezskrbni, veseli, navdušeni. Pri tem se vprašam, ali se res počutijo tako. Tudi jaz veselo klepetam in se smejim, nekje v meni pa me peče vest, ker se zavedam, da moram narediti še domačo nalogo. Tedaj družba ob sosednji mizi vstane, eden od fantov pa obsedi. Šele tedaj opazim invalidski voziček. Spretno zavrti kolesa in se skupaj z družbo odpravi naprej. Pri tem se še naprej smeji in klepeta s svojimi prijatelji kot čisto običajen fant. V tem trenutku se zavem, da ni vse, kar imam, samo po sebi umevno. Da je tudi hoja s svojimi nogami dar, za katerega moramo biti hvaležni. Dokler živim v okolju, kjer vse teče gladko, po vsakodnevnem ritmu, ko sta glavna skrb le učenje in domača naloga, se zavem, kakšno srečo imam. Vsakdo ne more zjutraj samo skočiti iz postelje in biti v nekaj minutah pripravljen za odhod, temveč je za isti cilj potrebno kar nekaj energije, časa, marsikdo pa potrebuje tudi pomoč. Sedaj vem, da je vse moje pritoževanje ob vstajanju nepotrebno. Mislim, da so se mi šele ob pogledu na fanta v invalidskem vozičku odprle oči, da sprejemam sporočila, ki jih daje svet okoli mene.

Šele sedaj cenim, da živim v državi, kjer vlada mir, in nisem eden izmed mnogih otrok na poti v boljši svet. Ob učenju sedim v topli sobi in se ne pritožujem več. Nič več se ne zmrdujem nad krožnikom jedi, ki mi ni najbolj všeč. Sedaj tudi razumem sošolko iz tuje države, ki se je znašla med nami, zakaj hiti med odmori v družbo svoje sestre, saj nas težko razume, mi pa jo tudi nismo sprejeli odprtih rok.

Zavedam se, da moramo sprejemati drugačne od nas, čeprav je to včasih težko. A vsaj potruditi se moramo, kajti tudi če si nismo čisto enaki, imamo

vsi želje po zdravju, prijateljstvu in vsakodnevnom nasmehu. In to naša življenja bogati.

A a B b D d E e E e Met

I i G g H h H h Metel

J j Z z J j H h Metelčica

L l L l L l M m Metelč

N n N n O o O o Metel

P p R r S s U u M

Z z X x T t U u Mete

V v N n Y y Metelč

3. mesto – Karla Majdič, 6. r., OŠ Sečovlje, mentorica Ingrid MEDOŠ

DRUGAČNOST

Zaradi drugačnosti si ljudje postavljajo ovire in to se na njih tudi opazi. Če si invalid, ne smeš reči, da nikoli več ne boš hodil, če si izobčenec, ne smeš reči, da nikoli ne boš imel prijateljev, če ne slišiš, ne smeš reči, da se ne moreš učiti ...

Vedno sta dve smeri, v kateri lahko greš, ena izmed njih je, ko obupaš in odnehaš, druga pa je, ko si daš možnosti. Samo ti lahko izbiraš, kam boš zavil.

Vedeti moraš, da drugačnost ni slaba. Če si invalid in rad kolesariš, boš to lahko počel na še zanimivejši način. Če si izobčenec, se lahko družiš s sebi podobnimi in spoznal boš, da so tudi oni doživeli veliko zanimivih stvari, in če si gluha, nem ali slepa, se boš učil na zanimiv, prilagodljiv način, ki ga drugače ne bi spoznal.

Tisti, ki smo drugačni, se ne smemo ozirati na to. Zaradi drugačnosti nimamo ovir v življenju, ker si ovire ustvarimo sami. Če ne bomo več polni predsodkov in ne bomo obupali, bo naše življenje potekalo gladko kot po maslu, ampak ne smemo dopustiti, da nam zaradi ovinka spodrsne.

4. mesto – Eva Krevs, 6. r., OŠ Toneta Pavčka Mirna Peč, mentorica Mojca Žefran

KDOR SPOŠTUJE SEBE, BO SPOŠTOVAL TUDI DRUGE

Ko zaslišim besedo drugačnost, pomislim na ljudi, ki se od mene in mojih vrstnikov razlikujejo po rasi, narodnosti ali imajo najrazličnejše bolezni ... Pa vendar, če bolje razmislimo, lahko trdimo, da smo res po svoje drugačni od drugih.

Po svetu, v različnih državah, v mestih, pa tudi po šolah se nekaterim posameznikom dogajajo krivce. To opažam tudi sama, in sicer pri dveh sošolcih, ki imata učno pomoč. Ostali se iz njih norčujejo, ju ponižujejo, mislijo, da so boljši od njih.

Takega mnenja sem bila sprva tudi jaz. Ko pa sem ju bolje spoznala in se z njima pogovarjala, sem ugotovila, da nista prav nič slabša od mene in od vseh ostalih sošolcev, še več, imata podobne interese kot jaz. To nas je zelo zblížalo.

Sama drugačnost sprejemam dobro, saj sem mnenja, da nikoli ne veš, kdaj se tebi lahko pripeti kaj nepredvidenega.

Rada bi omenila, da moramo paziti, kaj in kako govorimo o kom, saj grda beseda včasih bolj boli kot klofuta. Sama vem, da to ni vedno lahko, vendar se moramo brzdati, saj je to bolje za nas in za ljudi okoli nas.

Mislím, da drugačnost ni pošast iz nočnih mor, le znati jo moramo sprejemati. Svet je velik, ljudje v njem pa smo majhni in ranljivi. Bodimo dobri do sebe pa tudi drug do drugega.

5. mesto – Neja Kovač, 4. r, OŠ Bršljin, mentorica Maja Sivec

BESEDA BOLJ BOLI KOT ROKA

Zgodilo se je nekega dne v šoli, ko smo imeli šport. Odpravljali smo se na igrišče. Kot vsakič, preden sem odšla ven, sem si namazala nos, ker imam na njem materino znamenje.

Učiteljica je rekla, naj se postavimo v vrsto. Postavila sem se čisto zadaj med najmanjše, ko je nekdo rekel: » Zbežite, na nosu ima gnoj!« Vsi so zbežali, jaz pa sem stekla v kot in jokala. Ko me je učiteljica potolažila, so že vsi prišli nazaj. Sošolce je vprašala, kaj se je zgodilo. Vsi so se spogledali in nastala je tišina. Le krivec je vse razložil in se mi opravičil.

Tega dne ne bom nikoli pozabila!

Lahko bi naštela še več takih žalitev, kot so, da imam ptičji iztrebek na nosu, da mi nos gnije ... To je čista resnica.

Tistemu, ki namerno zmerja in žali, bi svetovala, da se postavi v vlogo tistega, ki so ga zmerjali!!

Posebno priznanje za poezijo

Karla Majdič, OŠ SEČOVLJE, mentorica Ingrid Medoš

DRUGAČNOST JE POVSOD

Drugačnosti ni,
čprav se svetu tako zdi.

Vsak človek je drugačen od drugega človeka,
to velja že od pradavnega veka.

Mislimo, da nam drugačnost postavlja ovire,
a zato so samo naše misli krive.

Drugačnost slaba ni,
zaradi nje lahko počneš zanimive stvari.

Julija Kuzmin Delgiusto, 6. r., OŠ SEČOVLJE, mentorica Ingrid Medoš

DRUGAČNI SMO VSI

Na svetu je veliko drugačnih stvari,
a nobene iste ni.

Ko vidimo dvojčke,
se nam isti zdijo,
a ko pogledamo jim v oči,
v vsakem iskrica drugačnosti žari.

Vse, kar gledamo, je drugačno,
ni istega listka,
ni iste dlani,
vsak oreh isto trd ni.

Vsaka pesem drugače zveni,
čprav ista se nam zdi.

Živa Gerečnik, 6. r., OŠ SEČOVLJE, mentorica Ingrid Medoš

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Drugačni smo vsi, nihče ne more tega
spremeniti.

Kako bi bilo, če
vsi enaki bi
bili?

Bilo bi dolgočasno, brez pomena, brez zabave,
kaj pa bi počeli s
sabo?

Zato drugačni smo vsi!
To nam veliko
pomeni!

Bodi zadovoljen,
da si drugačen.
Ne bodi kdo
drug, bodi to,
kar si.

Drugačnost nas bogati!
Vedno bomo prijatelji vsi,
tudi če si druge narodnosti.
Lahko si tudi invalid, a vedno
ti bomo ob strani stali vsi!

Larisa Saje, 6. r., OŠ Toneta Pavčka Mirna Peč, mentorica Mojca Žefran

BREZČUTNI LJUDJE

Sedim pred hišo,
zrem v modro nebo,
razmišljam in se sprašujem,
zakaj je tako.

V naši bližini se večkrat zgodi,
da sebičnost in nevoščljivost ljudi
preraste do te mere,
da se škoda v odnosih naredi.

Nemo opazujem ljudi,
kako brez čuta in vesti
hodijo mimo nas
in nas ne pogledajo več v obraz.

Še vedno razmišljam in se sprašujem,
kakšne koristi imajo od teh stvari,
kdo vzgajal je te ljudi
in zakaj počnejo takšne reči.
Seveda je prav,
da drugačni smo vsi,
saj drugačnost bogati,
če si človek do ljudi.

Literarni natečaj - 3. triletje

V 3. triadi je sodelovalo 19 učencev in 10 mentoric iz 6 osnovnih šol. Ocenjevalna komisija je skrbno pregledala prispela besedila, nekaj je bilo zelo obsežnih, ter izbrala.

1. mesto – Eva Šubic, 9. r., OŠ Bršljin, mentorica Tina Eremić

DRUGAČNOST

Drugačnost. Spremlja nas povsod. Po svetu, v domovini in v družini. Prav nihče ji ne more ubežati, še enojajčni dvojčki ne. Vsak je drugačen in nobeden ni enak. Že če pogledamo na cesto, vidimo različne barve kož, las, oči ... Ljudje so različno visoki, široki, hitri, nasmejani ... Vendar pa drugačnost ni le v videzu. Prav tako so tudi osebnosti in prepričanja različna. Koliko uporov, vojn in tudi manjših sporov nas je prizadelo preprosto zato, ker se med seboj ne sprejemamo takšni, kot smo. Ali je res tako pomembno, če se rodiš kot temnopolt otrok ali da imaš nekatera stališča drugačna? Tako so razlike med ljudmi neizbežne. Vendar pa, zakaj naj bi bilo to slabo?

Drugačnost nas bogati. Drugačnost naredi svet bogat, smiseln in zanimiv. Bi kdo želel spoznati več ljudi ali prebrati več spisov na temo drugačnosti, če bi bili vsi enaki? Prav zagotovo ne. Svet bi bil pust. Ljudje bi postali monotoni, brez zanimanj in volje do življenja. Zakaj potem želi naša družba odstraniti, se ogibati drugačnih, uničevati njihove pravice in jih celo ponižati?

Tudi misli so drugačne – še sreča, če ne bi svet za vedno obtičal tam, kjer je. Napredka ne bi bilo, če bi v glavah vseh stalno odzvanjale enake misli in ideje. Tako je drugačnost vsekakor dobrodošla. Družba je bolj bogata in razvita. Drugačnost je koristna.

Zanimivo pa je, da se kljub temu, da smo vsi drugačni, znotraj družbe včasih radi delimo na drugačne in normalne. Zakaj? Če pa smo vsi drugačni in nobeden enak. Tako pa je še vedno problem, če ima kdo temnejšo kožo,

par kromosomov preveč, če veruje v boga z drugim imenom ipd. Dejstvo je, da temnopolti, posebni ali ostali družbeno označeni kot drugačni ljudje, niso nič bolj posebni od nas. Prav tako imajo eno srce in eno dušo, kar pa je bistvo ljudi. Tako so ljudje, ki jih izločamo oziroma zavračamo, pravzaprav enaki nam ali povedano drugače – niso nič boljši ali slabši. Poleg tega pa nikoli ne veš, kdaj bi tebe lahko družba slabšalno označila za drugačnega ... Lahko po nepričakovani prometni nesreči, ki bi skazila tvoj videz. Ali pa ob izgubi službe in denarja. Ob dejstvu, da niste dokončali srednje šole ... Nikoli ne veš. Tako se bo morda posameznikom, ki ne marajo drugačnosti, morda nekoč še prehitro posvetilo, kakšni so bili prej. Vse se lahko povrne.

Sama o drugačnosti po navadi nisem velikokrat razmišljala. Zame so bili to preprosto ljudje. Nisem čutila potrebe, da bi se zavzela zanje ali nasprotno. Preprosto se s tem nisem preveč ukvarjala. Res pa je, da sem se prizadetih ljudi včasih bala oziroma se jim nisem znala približati, se družiti z njimi. Vse pa se je spremenilo, ko smo se spoprijateljili z družino v soseski. V njej je bil tudi fant s posebnimi potrebami, vendar njegova drugačnost ni bila zelo očitna. Njegov govor je bil nekoliko hitrejši in nekoliko manj uspešen je bil pri nekaterih predmetih v osnovni šoli. Zato so ga pozneje vpisali v šolo, ki mu je bila bolj prilagojena. Kljub tem omejitvam pa živi polno in zanimivo življenje. Izdaja svoj časopis, ki ga nato pokaže v šoli in svojim prijateljem. Prav tako snema tudi novice. Ima zelo dober smisel za humor in zelo iskreno kaže čustva, kar pa je zelo zabavno (predstavljajte si, kako že skoraj odrasla oseba od navdušenja, da se igramo catan, skače tako visoko, da ga moramo nujno opozoriti na strop). Je tudi zelo delaven in na naši kmetiji večkrat pomaga pri različnih delih. Blesti v znanju iz geografije. Je oseba, ki pozna največ zastav, kar jih poznam. Predvsem pa je moj prijatelj. Začelo se je z nekaj obiski. Med poletnimi počitnicami, ko sva imeli s sestro več časa, pa je večkrat prihajal na obisk. Kar naenkrat pa se je število obiskov pomnožilo. Tako smo skupaj delali, se pogovarjali in se igrali družabne igre, pri katerih je potrebno več igralcev. Tako nam ob delu ni bilo dolgčas in super smo se ujeli. Po treh letih druženja smo postali že zelo dobri prijatelji. Fant se počuti sprejetega. Žal pa je tako pameten, da sam opaža, da ni povsod tako. Nekateri ljudje ga izločajo iz družbe oziroma ga označijo za prizadetega. Veliko ljudi nima posluha za stvari, ki jih želi pokazati in

povedati. Med šolskim letom prihaja k nam vsak petek. In tako vsak petek dobim velik iskren nasmeh, ki izraža navdušenje nad ponovnim druženjem. Lahko bi celo rekla, da je on eden izmed tistih, ki se me najbolj razveseli. Preprosto lepo iskreno prijateljstvo. Velikokrat ga vprašam za mnenje svojih slik in risb in vem, da od njega dobim iskren odgovor. S tem prijateljstvom sem dobila resnično veliko. Sedaj vem, da je bil strah, povezan s sprejemanjem in preživljanjem časa z drugačnostjo, eden izmed mnogih strahov, ki nimajo pomena.

To tudi ni edina zgodba, ki bi jo lahko povedala. Prav tako imam še prijateljico, ki je na invalidskem vozičku, in prijatelja, ki je naglušen. In ob tem me vodi spoznanje, da moramo sprejemati drugačne ljudi, ki imajo prav tako radi družbo, pogovor in prijatelje.

Druženje s prijateljem je moj pogled na svet spremenilo. Večkrat sem sedaj zmožna opaziti žalostne poglede izločenih. Zaznala sem, da je okoli teh ljudi velikokrat nenavadno veliko prostora. Zato sem večkrat prisedla k njim in se z njimi pogovarjala. Spoznala pa sem tudi, da ljudje, ki verjamejo v to, da jih drugačnost ne omejuje, popolnoma dobro funkcionirajo v družbi. Še več – dosegali so tudi odlične uspehe. Eden najznamenitejših kulturnih opernih pevcev je slep. Nik Vujičić je navdihnil mnoge med nami. Koliko slikarjev slika z usti ali z nogami in nam s svojimi umetninami jemljejo dih. Drugačnost te ne omejuje. Pri tem je pomembno tudi, da se ljudje tega zavedajo, začnejo verjeti vase in si tako omogočijo najpomembnejše – da začnejo živeti. Morajo sprejeti samega sebe. Dokler se sam ne sprejmeš in se ne postaviš na noge, ti tudi družba ne more pomagati. Tudi sama sem del drugačnosti. Čeprav sem na splošno zdrava in mi gre v šoli dobro, so alergije, astma, srčne tahikardije del mojega življenja že iz otroštva. S tem sem tudi sama bila bitke na polju drugačnosti. Ne morem reči, da se to lahko primerja z otroki, ki se rodijo brez okončin ali z drugimi hujšimi zdravstvenimi težavami, a vendar okusiš del tega, tudi če je še tako majhen del. Tako me je enkrat določena oseba sumljivo opazovala med šolskim kosilom, nato pa vprašala, če so alergijski izpuščaji nalezljivi, in se je zaradi pazljivosti umaknila na zanjo primerno varnostno razdaljo. Takrat sem hodila v četrti razred in je nekoliko zbolelo. Vendar sem sčasoma postala

odporna na take odzive. Danes imam sicer manj alergij in na splošno manj težav, ki so povezane z zdravjem. A spomini ne zbledijo.

Lahko si samo predstavljamo življenjske izzive tistih, ki se rodijo gluhi, nemi, slepi ali kako drugače drugačni. In v množici teh imamo Tiste, ki bijejo velike boje in s tem dokazujejo, da se da preseči lastne in družbene omejitve.

Drugačni, dovolite si biti drugačni in se tega ne sramujte, saj je čisto vsak na svoj način drugačen. Mogoče je najbolj drugačen ravno tisti, ki misli, da ni. Družba, sprejmi tudi ti drugačnost, saj si z vsem, kar se v tebi združuje, drugačna.

Začnimo se zavedati, da je vsaka drugačnost samo nov odtenek barve, ki naredi svet bolj pisan. Naj svet ne bo črno-bel, naj bo pisan. Da se bomo lahko vsak dan odpravili v dan, poln novih barv. In da bi bilo čim manj takih, ki bi želeli imeti ves svet v eni barvi. Drugačnost nas bogati.

2. mesto – Amika Zoja Jelič, 7. r., OŠ Grm, mentorica Tina Gačnik

Dragi človek!

Pišemo ti to pismo, saj se nam zdi, da si zašel s prave poti in da to, kar delaš, ni prav. Poznamo te, čeprav se ti tega ne zavedaš. Spremljali smo tvoj razvoj od skupnega opičjega prednika, mimo piramid starih Egipčanov, pa vse do danes. Poznali smo Julija Cezarja, Alfreda Nobela in Eratostena. Vemo vse, a obenem ne razumemo, kaj je privedlo do tega, da ste vsi ljudje, prebivalci planeta Zemlja, ki izvirate iz skupnega prednika, razdelili na rase, spola, vere. Upamo, da se bo to, kar ti želimo povedati, dotaknilo tvojega srca, te spremenilo. Sedaj pa poslušaj našo zgodbo, zgodbo, ki na krilih vetra potuje po svetu.

V času prazgodovine ste si bili vsi ljudje enaki. Živeli ste v lovskih hordah, skupaj ste delali, jedli ter lovili. Osebne lastnine ni bilo. Ničesar ni bilo, kar bi bilo »moje«, bilo je le »naše«. In bili ste srečni. Delo je bilo razdeljeno po spolu. Moški so lovili in opravljali težja fizična dela, ženske so bile varuhinje ognjišča. Skrbele so za pripravo hrane ter izdelovanje oblačil. A zato niso bile nespoštovanje, kot bi se zdelo na prvi pogled. Vsi so jih zelo spoštovali, saj so bile nosilke življenja in luči. Ravno v času prazgodovine izvirajo vzroki za težave, ki vas pestijo v sedanosti. Pračloveku je pri preživetju pomagal strah. Strah pred neznanim. Ko se je pračlovek znašel v neznanih okoliščinah, mu je ravno ta prirojeni nagon velel, naj bo previden, in večkrat si je tako rešil življenje. A sedaj smo v 21. stoletju. Ljudje po svetu se vse bolj povezujejo med seboj in težave vam povzročajo ravno ta strah pred neznanim, drugačnim. Morate ga pregnati in se sprijazniti s tem, da ste različni.

Poslušajte našo zgodbo naprej.

V času prvih civilizacij so se stvari drugače zasukale, vladarji so imeli neomejeno moč. S pojavom denarja so nastale tudi premoženjske razlike. Razlik med ljudmi je bilo vse več. Ljudje so potovali in na svojih potovanjih spoznavali različne ljudi, o katerih so pripovedovali vse mogoče. Pojavili so se stereotipi in predsodki.

V življenju vam ni namenjeno, da se boste razumeli z vsemi ljudmi, ki jih boste spoznali. Nekaterih preprosto ne prenesete, spet drugi so kot ustvarjeni za vas. Nekateri pa sprva na vas ne naredijo najboljšega vtisa, a ko se bolje spoznate, ugotovite, da lahko prav dobro shajate skupaj. Pomembno je, da ne pozabite, da ste med seboj različni in da boste druge zelo težko spremenili. Sprejeti jih morate take, kot so, in se z njihovo drugačnostjo sprijazniti. To je včasih težko, saj imate o določenem človeku že ustvarjeno mnenje, ki je velikokrat napačno. Ali ste kdaj pomislili na Alberta Einsteina? Tudi on je bil izjemno nenaladen že kot otrok. V šoli ni blestel, še več, ker je imel težave z disleksijo, je napredoval počasneje kot njegovi sošolci. Ravno njegovi »počasnosti« lahko pripišete enega njegovih najpomembnejših dosežkov, postavitve teorije relativnosti, saj je razmišljal o prostoru in času kasneje kot večina otrok in zato uporabil bolj razvit razum. Tudi v študentskih letih je bil samosvoj študent, ki se je učil le tisto, kar ga je zanimalo. Ni se znal normalno oblačiti, po svetu je hodil z vedno razmršenim grmom štrlečih las. Ravno po tem se ga danes najbolj spominjate. Kaj pa Nikola Tesla ali France Prešeren? Oba sta bila v svojem času drugačna in nerazumljena. Ali pa Marie Curie? Ena prvih znanstvenic nasploh. Se zavedate, koliko poguma in moči je potrebovala mlada Marie, da je kljub takratnemu prepričanju, da ženska ne more biti znanstvenica, vztrajala in dosegla svoj cilj?

Upamo, da sedaj razumeš, da drugačnost ni nekaj slabega, nekaj, česar bi se bilo potrebno sramovati. Človek, ki v družbi doživlja zavračanje in nerazumevanje, si gotovo želi, da bi bil tak kot ostali, da bi se zliil z množico in se skril v njej. Ravno taki posebneži bogatijo našo družbo, spodbujajo njeno rast in razvoj. Njihovo mišljenje je drzno in drugačno, tako kot njihove ideje. Neprestano spreminjajo naš svet. Čisto vsak je nekaj posebnega. V duši čisto vsakega gori droben, a svetel plamen. Dovolite mu, da se razširi, vas zajame, vam vdihne moč, pogum in upanje. Čisto vsak je lahko poseben, drugačen, srečen ...

Z lepimi pozdravi

Vaši drugačneži

3. mesto – Tina Kraljić, 7. r., OŠ Frana Metelka Škocjan, mentorica Mojca Cemič

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Ženske, brezdomci, črnci. Razlike. Čemu? Da bi se počutili mogočnejše, močnejše? Da bi bil svet boljši?

Smo v 21. stoletju, vendar še vedno obstajajo razlike, še vedno obstajajo tisti, drugačni. Pa smo si res tako različni?

Marsikdo bi rekel, da smo si neprimerljivo različni, vendar smo si podobni bolj, kot si to predstavljamo. Vsi ljudje, od otrok, žensk, brezdomcev, vsi potrebujemo ljubezen, toplino, zavetje, nekoga, ki nas ima rad. Tudi ti moraš nekoga imeti rad. Pa naj bo to kamen, ptica ali drevo, brezmejna svoboda ali neizprosna tema. Vsakdo potrebuje nekoga, ki ga bo varoval, ščitil, ljubil.

Drugačni se morajo v svetu spoprijeti z drugačnimi situacijami, z drugačnimi ljudmi, z drugačnimi mislimi. Njihovo življenje je polno predsodkov in obsojanj. Vidimo jih v drugačni, temnejši luči, kot v resnici so. Pa čeprav bi jih morali sprejeti med sebi enake, jih odganjamo in se jih sramujemo. Označimo jih kot črne ovce.

Drugačen je lahko vsak, ki je drugačen od večine, drugačnega mnenja. Niso prostovoljno drugačni. Lahko jih je nekdo naredil takšne, lahko so bili žrtve nasilja, lahko jih je nekdo ustrahoval, se jim posmehoval, jih izsiljeval. Drugačni lahko v sebi bijejo boj zaradi finančne stiske ali ljudi, ki uživajo v bolečini drugih.

Pa vendar niso nič manj vredni kot ostali, povprečni. So le dokaz, da lahko premagajo meje povprečnega, meje nas. So dokaz, da je še vedno upanje

za nas, da postanemo še boljši, močnejši s pomočjo soljudi, prijateljev, za katere vemo, da nam bodo pomagali v vsaki stiski.

Naša dolžnost je, da spodbujamo mlade in odrasle v zaskrbljujočih razmerah, v depresiji ali pohabljenosti, naj ne obupajo nad svojim življenjem, da so rojeni za nekaj, da niso sami, da imajo vedno upanje.

V stiski pa so tudi tisti, ki so nasilni. Tudi taki potrebujejo pomoč, ne samo od strokovnjakov, ampak tudi od njihovih bližnjih. Še posebej potrebujejo pomoč mladostniki, ki žalijo in ustrahujejo druge ter so po možnosti še nasilni. Mogoče v vsem tem iščejo tolažbo za svoje težave, le stresajo svojo jezo ali pa to počnejo iz sovraštva in želji po moči. Ponekod po svetu se izvaja uspešen program proti vrstniškemu nasilju in menim, da bi tudi v Sloveniji morali ustanoviti nekaj podobnega. Pomoč njim je namreč nujno potrebna.

In če bomo mi pomagali njim, bodo oni nam in skupaj bomo presegli meje, meje človeštva. Postali bomo eno. Ne bo več omejitev. To je lahko naš cilj za prihodnost. Cilj, ki bi lahko potreboval več desetletij trdega dela, zaupanja in povezanosti, da ga dosežemo. Pomembno je samo, da gremo naprej, košček za koščkom, da se ne ustavljamo.

Lahko začnemo že danes. Z drobnim nasmehom, z eno opazko manj, z dobrim dejanjem, ki lahko pripelje do velikih korakov v boljši svet, v drugačen svet, kjer bi si bili vsi enaki. Lahko bi premikali skale, morda celo gore. Ja. Gore.

4. mesto – Nejc Lumpert, 7. r., OŠ Brusnice, mentorica Darja Šinkovec

ČE SI PRIJAZEN, TE IMAJO LJUDJE RAJŠI

Dragi Maj!

Prosim, če mi oprostiš, ker sem te včeraj grdo poklical. Velikokrat se skupaj igrava in pogovarjava. Ker se kdaj ne strinjam s tabo, se ponorčujem iz tvojega priimka. Ampak res ne mislim hudega ...

Vse se je zgodilo takole. Pogovarjala sva se o motorjih. Rekel si, da je tvoj motor narejen v Franciji, jaz pa sem trdil, da je narejen na Kitajskem. V resnici je res bil v Franciji. Ker nisem imel prav jaz, ampak ti, sem ti iz vsega besa rekel »Pederšič« namesto »Padaršič«. Spet si se razburil in me začel pretepati ter mi zameril. Hočem, da sva spet najboljša prijatelja, kot sva bila do sedaj. Nikoli več se ne bom norčeval iz tvojega priimka in te ne bom več zmerjal. Obljubim. Prosim, če mi odgovoriš, če sva lahko spet najboljša prijatelja, saj me vsak večer muči mora, kaj sem ti rekel.

Vsi smo drugačni in moramo spoštovati mnenje drugih ... Če spoštuješ druga mnenja in si prijazen, te imajo ljudje rajši in ne prihaja do sporov po nepotrebnem.

Lep pozdrav

Nejc

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Sem Klara, štirinajstletno dekle, tik pred vstopom v svet odraslih. Sem v obdobju, ko raziskujem in iščem svoj stil, obenem pa opazujem okolico in ljudi v njej. Še nedolgo tega mi je bila najljubša roza barva in v kitke spleteni lasje. Danes prevladujejo temne barve, ličila na obrazu, dolgi nohti in neurejena frizura. Sem zato kaj drugačna in posebna? Mislim, da ne. Še vedno sem človek, ki si želi družiti s prijatelji in občutiti, da sem sprejeta doma in v družbi. Tako kot si to želi vsak človek na svetu. Pa je res tako?

Ljudje smo zelo zanimiva bitja. Smo inteligentni, pametni in dojemljivi za veliko stvari. Ne glede na barvo kože, narodnost in veroizpoved imamo enake potrebe po hrani, spanju, izobraževanju in po medsebojnem druženju. Že v šoli nas učijo, da se moramo spoštovati, si pomagati, se imeti radi in vsakega sprejemati z dobrimi ali slabimi navadami. Ne smemo pa obsojati, poniževati ali sovražiti. Sliši se lepo. Pa je res tako?

Vsak petek popoldan si vzamem čas za sproščanje po napornem tednu v šoli. Najraje odidem na sprehod v bližnji park, kjer se sprehaja veliko ljudi. Usedem se na klopi in opazujem naravo. Tako se je enkrat zgodilo, da je na sosednji klopi sedela skupinica petih fantov in deklet. Vsi so bili oblečeni v črna oblačila, modno natrgana, pobarvanih las ter s tetovažami. Meni so delovali popolnoma "odštekani", a so mi bili všeč. Med njimi je potekal sproščen pogovor. Kmalu sem opazila, da mimoidoči ljudje, predvsem starejši, izražajo svoje nezadovoljstvo. Vihali so nosove, zavijali z očmi in zmajevali z glavo. Da ne omenjam njihovih opazk glede današnje nevzgojene mladine. Tisti trenutek me je stisnilo pri srcu, saj nisem razumela, kako lahko obsodiš nekoga, ki ga sploh ne poznaš. In to samo zaradi videza. Potem pa so se moje misli začele postavljati kot domine. Človek se boji drugačnosti – drugačnih ljudi, ki izstopajo iz nekega zarisane okvirja. Če si bogat, si označen kot tat. Če si lačen, te ne želim

videti, ker bi ti moral dati jesti. Človeka je strah. Bojimo se prestopiti neko nevidno črto. Poglejmo okoli sebe. Koliko je ljudi, ki čakajo, da jih sprejmemo in jim pomagamo. Pa to naredimo? V moji bližini je veliko romsko naselje. Večina ljudi se boji Romov, saj so označeni kot nevzgojeni, nasilni in nepošteni ljudje. Nekateri romski otroci hodijo v mojo šolo in tudi v mojem razredu sta dva. Čeprav sta to moja oziroma naša sošolca, se z njimi zelo malo družimo. Skoraj ne obstajata. Zgodilo pa se je, da smo imeli šolski izlet. Ko je bil čas za malico, sem opazila, da Rominja Ilijana ni imela hrane. Pristopila sem do nje in ji ponudila svojo malico. Bila je zelo vesela in se mi je že vnaprej zahvalila. Skupaj sva pojedli malico in se pogovarjali. Ostale sošolke so me čudno gledale, se po tiho pogovarjale oziroma me ogovarjale. Po koncu izleta je Ilijana pristopila do mene, me objela in se mi še enkrat zahvalila. Počutila sem se zelo lepo. Ponosna sem bila nase, da sem premagala nek predsodek in pomagala. Majhno dejanje, a veliko veselje. Imam veliko prijateljic, a še nobena me ni objela in se zahvalila tako kot Ilijana. Je pa res, da mi je bilo prijetnejše ob Ilijanini zahvali kot ob zahvali mojih prijateljic. Verjetno je prišlo bolj iz srca. Težko je premagati nek predsodek. Poglejmo naše brezdomce. Koliko jih je že. Verjetno niso sami krivi za svojo usodo, da so ostali brez vsega. In kaj naredimo mi, ko gremo mimo njih? Se ustavimo? Jih pogledamo v oči in jih ogovorimo s kakšno lepo besedo? Jim mogoče podarimo evro ali dva? Najverjetneje ne. Pogledamo v tla in hitro stečemo mimo njega, ker se nam zelo mudi. A če bi se za trenutek ustavili, bi videli, da je tudi on človek. Človek v stiski, ki nas potrebuje. Kadar premagamo ta strah in ponudimo svojo pomoč, bomo zelo nagradili in obogatili sebe. Sprejeli smo drugačnost in izstopili iz povprečnosti. Sem v letih, ko ne spremljam informativnih oddaj. A težave s preseljevanjem ljudi tujih narodnosti s kriznih območij niso šle mimo mene. Gledala sem te uboge ljudi, ki so bežali iz svoje države zaradi vojne. Skoraj brez vsega, samo da bi preživeli in zaživeli na novo nekje drugje. Nekateri tudi v Sloveniji. Videla sem veliko Slovencev, ki so se zelo trudili, da bi jim pomagali – ali s toplo odejo ali čajem. In potem je spet zavladal strah. Strah pred tem, da bi se naselili zraven nas. Ne maramo jih. To so muslimani, ljudje muslimanske vere. Oni ne bodo spoštovali naših zakonov. Oni niso dobri ljudje. Ampak kako vemo, kakšni so? Verjetno so posamezniki, ki kršijo vse povprek. Ampak zaradi njih ne moremo soditi

vseh. Če jim damo možnost, da jih spoznamo, nas verjetno lahko veliko tudi naučijo. Lahko zaživimo skupaj kot skupnost.

V bližnji ali širši okolici je veliko ljudi, ki so zaznamovani. Zaznamovani so zaradi svoje narodnosti, morda zaradi svoje bolezni, zaradi svojih osebnih težav ali pa le zaradi svojega videza. So drugačni, a vseeno so ljudje. Ljudje, ki si želijo biti sprejeti. Premagajmo kakršen koli predsodek, ki tli v nas. Ne ozirajmo se na okolico in na mnenje ljudi. Stopimo iz nekega zarisanega okvirja. Postanimo boljši ljudje in tudi svet bo postal lepši. Naj nas ne zmoti modno natrgana ali ponošena obleka, "piercing" v nosu ali poslikano telo. Vseeno je, ali smo krščanske ali muslimanske vere ali nič od

tega. Pomembno je le medsebojno spoštovanje in sprejemanje.

Sem v obdobju, ko raziskujem in iščem svoj stil. Sem zato kaj drugačna in posebna? Mislim, da ne. Še vedno sem človek, ki si želi družiti s prijatelji in občutiti, da sem sprejeta doma in v družbi. Tako kot si to želi vsak človek na svetu. Pa naj bo res tako.

Posebna nagrada za posebno besedilo

Ida Ramovš, 9. r., OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, mentorica Janja Jerovšek

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Peljemo se že dolgo, vožnja se vleče kot kurja čreva, izgubila sem občutek za čas. Ampak naporne vožnje mi ni mar; če sploh lahko rečem, da je vožnja naporna, če palestinskim cestam v primerjavi z evropskimi sploh lahko rečemo ceste. Še dobro, da smo Izraelci, bi kdo rekel. Po vsaj stokratnem preverjanju osebnih dokumentov so nam dovolili zapustiti Palestino in se voziti po izraelskih cestah, cestah zgrajenih za Jude. Vendar pa kljub naporni vožnji je to vožnja do miru, do novega življenja, daleč proč od vojne, raket, min, nemirov, celo razlikovanja med Muslimani in Judi, med Palestinci in Izraelci ...

Saj res, moje ime je Mirjam. Mirjam Gelfand, kar pomeni ljubljena. Moj priimek pa v enem od judovskih jezikov iz srednjeveške Nemčije, jidišu, pomeni slon. Tako pa se imenuje tudi asteroid: 102 Mirjam. Sem sem pripotovala z mamó Jasmin, očetom Benjaminom, osemletnim bratcem Simeonom, šestletno sestrico Gilo in desetletno sestro Šejno. Naš cilj je od Amsterdama 128 kilometrov oddaljeno mesto Ommen. Pravijo, da je prijetno, ima mline na veter, ravno pravo za celjenje ran. Celjenje ran, zanimiv izraz. Torej do sedaj smo prispeli do Amsterdama. Še uro in pol vožnje v »novo življenje«. Sicer pa naj bi v začetku odpotovali v evropsko državo Slovenijo, vendar pa naj bi bila slovenščina precej težja od hebrejščine, saj uporabljajo še dvojino, šest sklonov in še druge posebnosti. Potem naj bi odpotovali v Belgijo, natančneje v regijo Valonijo, v mesto Vise, na koncu pa sta se starša odločila prav za mesto Ommen na severu Nizozemske. Razlogi, zakaj sta se odločila ravno za to mesto, nam niso povsem znani. Ko smo prispeli, nas je večina prebivalcev, približno 17 000 jih je, kar toplo sprejela. Mesto je imelo sicer pred drugo svetovno vojno

kar veliko judovskega prebivalstva, a po nemški invaziji na Nizozemsko leta 1942 so nekateri pobegnili, večina pa je pristala v koncentracijskih taboriščih in tako so postali žrtve holokavsta.

Poskusili smo se čim hitreje naučiti nizozemščine in začeli obiskovati šolo, saj pravijo, da bi se tako hitreje navadili na nove razmere. Nisem še utegnila veliko napisati o svoji družini. Moj oče je zdravnik, sicer splošni, zanima pa se tudi za psihologijo. Torej, ker je bil zdravnik, je bila naša hiša v Palestini vedno polna ranjencev. Moja mama pa je fizičarka, pa tudi prevajalka iz angleškega jezika. Sicer sta v Ommenu kaj kmalu našla delo. Mama je občasno sicer prevedla kaj tudi iz hebrejščine v angleščino, nizozemščine pa sta se morala ravno tako naučiti kot tudi mi, otroci. Sedaj pa naj vam povem še nekaj o svojih sorojencih. Šejna, o, moja uboga sestra. Stara je deset let, a je ... – invalidna. Poškodoval jo je kos granate ali nekaj takega. Tega nismo vedeli natančno, saj na »okupiranih« območjih ni rentgena. Sem smo med drugim verjetno prišli tudi zaradi njenega zdravljenja. Sicer je na invalidskem vozičku, a je kljub temu optimistična. Sprejema našo pomoč, »sovraži« pa pomilovanje, vedno pravi, da je enaka drugim. Kmalu jo bodo, upamo, operirali. Moj brat Simeon pa je živahen in se ne vda tako zlahka. Zaradi grozot, ki je bil priča že vse življenje, sta se starša bala, da bi kasneje postal preveč odrezav ali celo nasilen. Moja najmlajša sestra Gila, katere ime pomeni srečna, pa vendar ji je vojna vzela prav to – srečno otroštvo. Toda tukaj na Nizozemskem, kjer ni strahu pred stalnim pokanjem granat, pa postaja vse bolj srečna in nas pogosto spravlja v smeh, tudi ko nam ni do tega. V Palestini pa smo žal morali pustiti babico in dedka, sicer sta zelo navezana na svoj dom in ga kljub vojni sprva nista hotela zapustiti, potem pa je bilo prepozno, ker je bila pot iz mesta zaprta. Mi pa upamo, da ju sčasoma vendarle spravimo nekam na varno. Oh ... in naš dom v malem

palestinskem mestecu. Vsi se ga radi spominjamo. Vendar pa o tem težko govorimo. Ne bom napisala, kje točno stoji oziroma je stalo, saj je sedaj večina mesta porušenega, da ne bi koga, ki nam je pomagal zapustiti Palestino, spravila v nevarnost. Lahko povem le to, da je nekje na »Zahodnem bregu« reke

Jordan, pa saj je vseeno, saj je mogoče zdaj že popolnoma v ruševinah. Tam živi precej Palestincev oziroma Muslimanov, judovska skupnost ni tako velika, a smo se otroci vedno ne glede na to, kaj je rekla oblast, skupaj igrali. Moji najboljši prijateljici... o, kako ju pogrešam ... sta bili Ajša in Laura oziroma Muslimanka in Judinja. Upam, da se obe rešita iz pekla vojne. Zelo povezani smo bili tako z njunima družinama kot z drugimi judovskimi in palestinskimi družinami, na primer: Goldsteinovimi, ki so že pred nami pobegnili, pa Meirevimi in Eškolovimi, za katere upam, da se bodo rešili iz tega pekla. Sicer pa Goldsteinovi tukaj na Nizozemskem stanujejo v mestecu blizu našega, tako da jih zelo radi obiščemo, oni pa nas. Tudi njihovi otroci obiskujejo nizozemske šole, kjer so se že kar dobro »vklopili«.

No, kar se tiče šole, mojo sestrico Gilo imajo radi že od prvega šolskega dne, saj je zelo prijazna in prisrčna deklica. Res pa je, da so do nas, ki prihajamo od drugod, nekateri ljudje precej nezaupljivi. Mi, torej, jaz, Šejna in Simeon pa, no, ja, težje smo se navadili nove šole. Zadnja leta smo obiskovali bolj šole OZN, se pravi šole Organizacije združenih narodov. Po silovitih napadih leta 2014 pa so nas izobraževali bolj ali manj starši. Torej, Simeon se je kmalu vključil, saj je bil dober učenec in je bil s svojim znanjem pripravljen pomagati tudi drugim učencem. Tako je kmalu razblinil predsodke o ljudeh z Bližnjega vzhoda. Šejnina učiteljica je njenemu razredu dejala, da naj pomagajo novi učenki, še preden je Šejna stopila v razred. Tako je Šejni neka deklica – njena sošolka seveda – po naročilu učiteljice ves čas pomagala, sčasoma pa so tudi drugi učenci spoznali, kaj je prestala, in ji začeli pomagati. Pozneje, ko se je že vključila, pa je jasno povedala, da noče pomilovanja. Njeni sošolci so to tudi spoštovali. Jaz pa – nekako se nisem vklopila. Morda zato, ker se nisem želela sprijazniti, da šole v Palestini ne bom več obiskovala, saj sem bila te šole navajena, poleg tega sem imela tam tudi prijateljice. Sicer se je ena od mojih novih sošolk na začetku družila z mano, a ... Verjetno so jo premagali predsodki in stereotipi. Tako sem se oziroma se še vedno zatekam k branju in v naravo. Imamo zelo lep vrt, skoraj mali park z veliko drevesi: brest, graden, bela breza, hrast. Posebej pri srcu mi je stari hrast, rada pa se tudi »skrivaj« sprehajam po mestu. Ommen ima precej znamenitosti; na primer staro cerkev iz leta 1150, pa muzej figuric v nekdanji mestni hiši. Figuric je kar dvesto tisoč! V mestu pa so tudi mlini na veter, ki še obratujejo. Zanimiv je

tudi pokrajinski muzej, ki smo ga obiskali prve dni našega bivanja v Ommenu. Gradova Erde in Vilsterin sta prav tako zelo zanimiva. Skozi mesto pa teče tudi neka zelo znana pohodniška pot. Kako se že imenuje... P... Pil... Piet... da, točno, Pierterpadova pot. Sicer pa smo medtem izvedeli tudi, da je Ommen zelo staro mesto, ustanovljeno leta 1248, da leži tako kot mnoga druga mesta na Nizozemskem le 6 metrov nad morsko gladino in da se prelepa reka, ki se vije skozi mesto, imenuje Vecht.

»Kako pa si se imela danes ti v šoli, Mirjam?« me vpraša mama, ko pridem domov. Rekla sem, da še kar, nisem namreč hotela obremenjevati staršev, ki so se ukvarjali s Šejnino operacijo, sicer pa bi najrajši jokala, razbijala in kričala, danes sem se namreč, ko smo pri matematiki računali, hudo zmotila in zato se mi je smejal ves razred, poleg tega so me nekateri med odmorom zmerjali z žaljivkami, ki jih nisem poznala. To popoldne sem se torej učila matematiko in že drugič končala z branjem knjige Dnevnik Ane Frank, spomnila pa sem se tudi na Zlatin dnevnik, to je dnevnik, ki ga je pisala deklica Zlata v obleganem Sarajevu. V Palestini sem se pogosto spraševala; saj sem tudi sama pisala dnevnik, ali bom končala podobno kot Ana Frank, sedaj pa se sprašujem: le kako so Zlato sprejeli kot begunko, ki je ubežala vojni, v šoli nekje v Britaniji. Ampak kaj pomaga, jutri bo zopet treba v šolo. Ko sem pozneje razmišljala, zakaj me je odziv sošolcev tako presenetil, sem se spomnila na odziv sošolcev v Palestini; če se je kdo zmotil, smo mu drugi vedno pomagali. V tistem trenutku sem celo pomislila: raje bi bila v Palestini, čeprav tam divja vojna, vendar pa se sem se kaj hitro zavedla in se spomnila na zvok raket, pomanjkanje vode, hrane, skratka vsega, predvsem pa strahu, kaj se bo zgodilo jutri ali pa morda že v naslednjem trenutku. Ob bombardiranjih gosto naseljenega dela mesta, ko je bilo mnogo ranjenih, pa tudi mrtvih ljudi, je bilo v zraku čutiti tudi vonj po krvi.

Naslednji dan v šoli pa sploh ni bilo tako strašno slabo, saj sem se matematiko tako dobro naučila, da so bili sošolci kar osupli. Ko pa sem prišla domov, sta starša sede za mizo pričakala vse nas. Rekla sta nam, naj sedemo in ju mirno in pozorno poslušamo. V njunih očeh so bile solze. Glas se jima je tresel. Vaš bratranec Tobija je včeraj umrl. Mama je planila v jok.

»Zadela ga je granata,« je povedal oče. »Le želeli so pobegniti stran od vojne, tako kot mi,« je hlipala mama. Šejna, Simeon in Gila so jokali, jaz pa sem stekla v sobo. Zakaj, sem se spraševala in jokala, zakaj? Zakaj prav on, zakaj prav Tobija? Bil je tako prijazen in ustrezljiv. Naslednji mesec bi dopolnil štirinajst let. Nekoč me je rešil pred granato, tako da me je povlekel v klet neke hiše. Prav zdaj, ko bi se bil rešil bede, prav zdaj! Oče je skoraj v joku prišel v mojo sobo. Rekel mi je, da imata z mamó še eno novico; dobro novico, ki nas bo razveselila. To je bilo res, babica in dedek sta na varnem, v Jeruzalemu. Če bosta prišla do Tel Aviva, bosta morda uspela pobegniti in se nam pridružila. Tudi moji prijatelji iz šole so še živi. O, življenje, v miru se njegove vrednosti sploh ne zavedamo, v vojni pa nam je vsak trenutek dragocen.

Potem pa, ko smo povečerjali, sem se zopet zamislila, zakaj se to dogaja. Če se Zlata Filipović kljub vojni ni zanimala za politiko, se jaz temu nisem mogla izogniti, saj v moji domovini že od nekdaj divja vojna med Izraelci in Palestinci. Eden od hujših spopadov se je odvijal leta 2006, ko sem bila stara le dve leti. Hujši spor je na palestinskem ozemlju potekal tudi leta 2009, sicer pa mnogo Palestinecev, nekateri pravijo, da jih več milijonov živi v izgnanstvu v tujini. Izraelci to vojno menda opravičujejo s tem, da bi jih sicer Palestinci napadli. Toda kaj je pravzaprav res?! Kljub temu, kot pravi moja mama, za nasilje ni opravičila – ne vera ne etnična pripadnost, ne karkoli drugega.

Ta vojna traja že tako dolgo, bije jo že toliko generacij, da se mi včasih zdi, kot da je to vojna zaradi vojne same, da sploh več ne vedo, zakaj so jo začeli in je zato tudi ne znajo zaustaviti.

Ko sem bila še manjša, sem se pogosto spraševala, zakaj se Izrael in Palestina preprosto ne razdelita na dve državi, da ne bo več vojne.

Spraševala sem se tudi, zakaj se preprosto ne bi mogli razumeti, tako kot se jaz razumem z Ajšo, ki je Palestinka in Lauro, ki je Izraelka.

Oče mi je pred kratkim povedal, zakaj pravzaprav divja ta vojna. Morda so napako zagrešili Britanci, ko so med prvo svetovno vojno v želji po zmagi hoteli iz teh dveh držav narediti eno samo državo, vendar pa so to ponujali tako Izraelcem kot tudi Palestincem. Tako so nesoglasja med obema ljudstvomoma še bolj vzkypela. Na koncu pa je po drugi svetovni vojni leta 1949 nastala država Izrael, ki so jo sosednje države takoj napadle. S sporazumi se enkrat ni strinjala ena, drugič pa druga stran. Skupni sporazum so končno podpisali leta 1993 v Oslu, a se ni uresničil. Ne nazadnje pa tudi izraelska država na območje Palestine naseljuje Izraelce, kar pa vznemirja Palestince. Pa to še ni vse: Izraelci napadajo tudi Gazo in Zahodni breg, čeprav tam živimo tudi Izraelci. Ali bi se vojna ustavila, če bi priznali Palestino, kot je do danes to storilo že 138 držav? Saj je bistveno, da se ustavi nasilje, ki traja že tako dolgo.

Tako se je večer prevesil v noč. Novo jutro je in treba je biti pozitiven; tako kot v vojni, verjeti, da boš preživel ta dan. Vendar pa moram poudariti, da je jutro v miru povsem drugačno kot jutro v vojni. V vojni moraš dan res dobesedno preživeti. Ljudje se pomena besede preživeti v miru sploh ne zavedajo. Ali sem sebična, ker mislim, da je ves svet pozabil na ljudi, ki trpijo v vojnah?

Pri zajtrku smo bili vsi čemerni, vendar pa nismo vedeli, da nas bo že danes razveselila čudovita novica. Jaz pa sem eno prejela tudi pri uri nizozemščine. Učiteljica nam je povedala za nek natečaj in jaz sem pomislila, da bi pisala o vojni in tako vsaj nekoliko spomnila ljudi, da tam nekje na Bližjem vzhodu ljudje trepetajo za svoje življenje in življenje bližnjih. Povedala bi rada tudi, da tako kot je umrl moj bratranec, umira v vojni še mnogo drugih otrok. Takoj ko sem prišla domov, sem se nameravala lotiti pisanja, a starša sta nas zopet pričakal sede za mizo. Tokrat jima ni šlo na jok, bila sta videti boljše volje. Povedala sta, da bo Šejna kmalu operirana. Vsi smo bili te novice veseli, najbolj pa seveda ona, saj se nam je vrnilo upanje, da bo znova hodila. Tako sem se lotila pisanja in zgodbo še isti dan končala. Vse je postalo lepše, tudi če so me v šoli zasmehovali. Ni mi bilo več mar. Tako je mineval čas. S časom pa so se v redovalnicah vseh nas začele kopičiti ocene: lepe ocene. Doma pa smo

postajali vse bolj nestrpni, dokler niso Šejne končno poklicali: operirali jo bodo. Naenkrat sem se zavedla, da Šejna lahko postane celo povsem in za vedno invalidna, če operacija ne uspe. Ta misel je bila strašna. Prepričana sem, da smo se tedaj vsi zavedli tega, vendar misli ni nihče povedal na glas, da je ne bi prestrašil. Ta dan, ko smo čakali, ali bo operacija uspela, je bil najhujši v mojem življenju. Niti v vojni se nisem tako bala, a ne vem zakaj. Ko smo po pouku vsi odšli v bolnišnico, da bi tam počakali na rezultate operacije, sem občutila tesnobo. Operacija je trajala dlje, kot je bilo sprva pričakovano, zato smo morali čakati še tri ure. Tedaj je prišel zdravnik in nas vprašal, če smo Šejnini sorodniki. Prikimali smo. Rekel je: »Žal mi je, toda operacija Šejne Gelfand ni uspela.« Onemeli smo. Mama je vprašala, kdaj jo bomo lahko videli. Zdravnik je odgovoril, da morda v treh dneh in da je sedaj na intenzivni negi, v sobi 103. Tedaj pa je vprašal, koliko je stara. Mama je odgovorila, da deset let. Še enkrat je pogledal papirje, ki jih je imel v rokah. Naenkrat se je zdravnik začel opravičevati, češ da je gledal napačen izvid in da je operacija uspela. Povedal nam je, da jo lahko vidita takoj le starša za nekaj minut. Vsi smo bili tako srečni, da se tega ne da opisati z besedami. Znova je vse postalo lepo in rožnato. Tudi Šejna je bila kmalu po operaciji vesela in igriva tako kot nekoč. Mi smo hodili v šolo, ona pa je okrevala. V dveh tednih so jo odpustili iz bolnišnice. Seveda pa je morala hoditi na redne preglede in k fizioterapevtu. Mi pa smo znova imeli uro nizozemščine. Učiteljica mi je naenkrat rekla, naj vstanem. Nekateri so se že začeli hihitati. Učiteljica pa se ni pustila motiti, nadaljevala je in rekla, da sem v tem kratkem času »osvojila« nizozemski jezik precej dobro ter sem boljša kot kakšen Nizozemec. Na glas sem morala prebrati svojo zgodbo. Razred je onemel, ko sem končala, pa mi je učiteljica začela ploskati in za njo ves razred. Preostanek ure smo se pogovarjali o tem, kaj sem doživela. Po koncu pouka pa so se vsi zgrinjali k meni in želeli postati moji prijatelji. Tako sem v tem dnevu dobila naklonjenost celotnega razreda. Nisem pa pozabila, da prave prijatelje spoznaš v nesreči. Istega dne, ko sem prišla domov, sem izvedela, da bo Šejna znova lahko hodila. Vsi smo bili presrečni. Tisti dan je postal najsrečnejši v mojem

življenju. Poleg tega pa mi je mama povedala, da Laurini in Ajšini družini prihajata v Evropo, morda celo sem v mesto Ommen, jaz pa sem vsem povedala, kaj se mi je ves ta čas dogajalo v šoli. Vsi so bili presenečeni.

Povedala sem jim, da jih nisem hotela vznemiriti, zato sem prej o tem molčala.

Domov sem kmalu lahko povabila tudi svojo novo prijateljico Bregje, ki se je že na »začetku« družila z mano. Moja prijateljica pa je kmalu postala tudi Klara, deklica s podobno zgodbo kot jaz. Moji sošolci so jo skoraj začeli zasmehovati, ko pa sva jih z Bregje opomnili, kako so obžalovali to, da so zasmehovali mene, so prenehali in jo sprejeli. Seveda pa kljub »novemu življenju« vsi v naši družini še vedno pogosto mislimo na svoj dom. Želimo si, da bi dedek in babica ter Laurina in Ajšina družina vendarle uspeli pobegniti vojni. Seveda pa upamo tudi na mir na Bližnjem vzhodu, saj Izraelci in Palestinci lahko v miru sobivamo skupaj, kar dokazuje tudi naše malo mestece in seveda še mnoga druga.

Mir pa ni nekaj vsakdanjega, je nekaj, za kar se moramo potruditi vsi, tudi otroci, kajti če se bomo naučili sobivati z drugačnimi in drugače mislečimi kot otroci, bomo to nadaljevali tudi kot odrasli in to prenesli tudi na prihodnje rodove.

Svojo pripoved pa naj zaključim s citatom izraelske političarke Golde Meir: »Nihče ne more in ne sme poskušati izbrisati preteklosti, le ker se ne ujema s sedanostjo.«

Pa vendar naj ob njeni misli dodam tole: preteklost naj nam bo v poduk, da izboljšamo sedanost in prihodnost.

Likovni natečaj – 1. triletje

Učenci 1. triade so likovno ustvarjali, 15 mentoric iz 5 šol je poslalo 25 likovnih izdelkov svojih učencev. Ocenjevalki - učiteljica likovne umetnosti na domači šoli gospa Vida Cizel ter ilustratorka in magistra umetnosti gospa Mojca Lampe Kajtna kot predsednica - sta pregledali izdelke in v poročilu zapisali:

Ocenjevalna komisija je ocenila, da vsa likovna dela ustrezajo razpisani temi. Izbrala je vseh 25 del za razstavo in pet likovnih del, ki še posebej izstopajo zaradi vsebinsko bogatega motiva in različnih kombiniranih likovnih tehnik. Učenci so ustvarjali z vodenimi barvami, temperami, voščenkami, črnim tušem, flomastri, kolažem, suhimi pasteli na temni podlagi, nekateri so motiv upodobili s praskanko, preizkusili so se tudi v risanju z ussti in nogami.

Učenci so pod skrbnim vodstvom svojih mentorjev razmišljali o drugačnosti, o prijateljih, beguncih, prijateljih v Afriki, o pomoči lačnim, prijaznosti, sreči ...

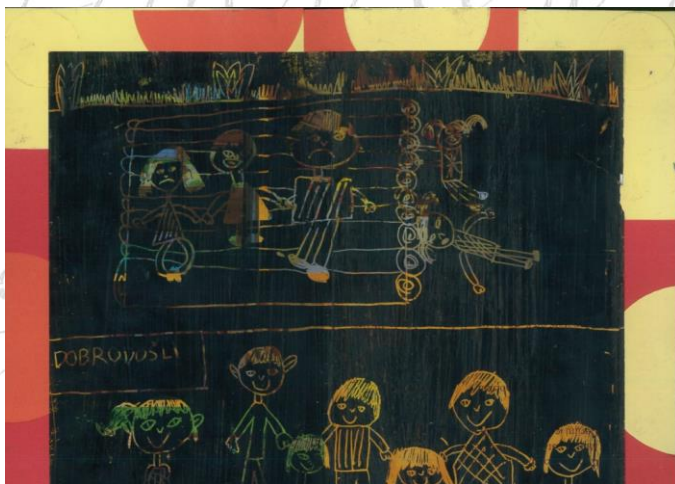
1. mesto - **NEJA MLAKAR, 1. r., OŠ Frana Metelka Škocjan, mentorica KATJA**

2. mesto - TIA ČEBULAR, 1. r., OŠ Veliki Gaber, mentorica Justina Zupančič

3. mesto - NUŠA BOBNAR, 2. r., OŠ TONETA PAVČKA MIRNA PEČ, mentorica TATJANA KUPLJENIK

4. mesto - GAL BARTOLJ, 2. r., OŠ Šmihel, Podružnica Birčna vas,
mentorica Marjanca Šoško

5. mesto – Aleksander Schuster, 3. r., OŠ Grm, mentorica Irena
Strasbergar

Literarni prispevki ostalih sodelujočih učencev

OŠ BRŠLJIN

MOČ IZGOVORJENE BESEDE

Napisala bom zgodbo o tem, kakšno moč imajo besede in kako lahko nekoga zelo močno prizadenejo. Moja pripoved govori o deklici Klari, ki je zelo nežna in občutljiva, ter njeni sošolki Nini.

Bil je običajen jesenski dan. Klara je vsa vesela prišla v šolo, saj so imeli tehniški dan. Hitro je stekla v razred. S sošolko Nino sta si imeli veliko povedati in ravno tisti trenutek je učiteljica odprla vrata. Ker nista nehali klepetati, je povzdignila glas in rekla Nini, da jo bo presedla, če se to še enkrat zgodi. Nina je postala slabe volje. Ko so minile že tri ure pouka, je bil na vrsti glavni odmor. Vsi so nemudoma stekli po igrače. Klara je še sedela v klopi in šilila barvice. Nina je stopila k sošolki Zali. Ta jo je spet užalila, da ima čudne hlače, ker so pisane. Nina se je obrnila stran. Klara je pristopila k njej in jo vprašala, če ji je prinesla nazaj zvezke za angleščino. Nina je zvezke seveda pozabila, poleg tega pa je imela že vsega dovolj. Začela se je jeziti na Klaro: »Sedaj pa še ti. Že takoj zjutraj sem morala poslušati učiteljičino vpitje zaradi klepetanja, potem še Zala in njene pripombe zaradi hlač, ki jih imam. V tem trenutku pa še ti utrujaš z zvezkom, ki sem ga žal pozabila. Mislila sem, da me boš vsaj ti razumela. Hudo mi je.« Klara je bila žalostna, komaj je požirala solze. Nikoli si ni mislila, da ji bo kdo rekel kaj takega. Počutila se je slabo. Čisto neopazno je odšla na stranišče, se zaprla in zaklenila. Začela je bridko jokati. Nihče je ni še tako prizadel. Nič ji ni bilo jasno. Z Nino do konca pouka ni spregovorila niti besede. Komaj je čakala, da je bilo pouka konec. Domov je prišla zelo potrta. V solzah je vse to povedala mami. Ta jo je skušala potolažiti, a nikakor ni pomagalo. Svetovala ji je, naj gre v sobo, se spočije in razjoče, da ji bo lažje. Ko je bila tako sama, je premišljevala samo o tem. Ni se mogla zbrati, da bi naredila domačo nalogo, povrh vsega pa je bila čisto zmedena. Naslednji dan ni bilo nič bolje. Spet se nista pogovarjali. Ko sta po pouku obe prišli domov, je Nina začutila, da je naredila napako. Bilo ji je resnično žal. Čez dva dni je

Klara zbrala pogum, da Nini pove, kaj jo muči. Težava je bila v tem, da je Nina mislila, da bo izgubila prijateljico, zato se je Klare izogibala. Med odmorom jo je Klara ujela in ji povedala svoje mišljenje. Nina se je Klari opravičila in ji zagotovila, da se to ne bo več ponovilo. Klara se je takoj počutila bolje. Bila je vesela, da sta spet prijateljici in da bosta vedno držali skupaj kot ekipa, saj tako sta močnejši.

Nauk te zgodbe je, da moramo paziti, kaj rečemo, da koga ne prizadenemo. Besede imajo lahko res zelo veliko moč. Smo si pa ljudje tudi zelo različni. Nekateri hitro kaj rečejo, drugi prej premislijo in so bolj previdni. Nina ni bila preveč previdna. Če prizadenemo posebej občutljive ljudi, kot je Klara, lahko to zelo resno vzamejo in jih z besedo še kako ranimo.

LARISA REDEK, 5. d, mentorica Maja Koritnik

PISMO BEGUNCU

Dragi begunec!

Ime mi je Nika, stara sem 9 let in sem učenka 4. razreda Osnovne šole Bršljin. Na televiziji sem videla tvojo zgodbo, zato sem se odločila, da ti napišem pismo. Upam, da ga boš razumel, saj ne znam tvojega jezika.

Izvedela sem, da si pobegnil pred vojno. Prepotoval si dolgo pot. Na potovanju si bil večkrat v nevarnosti in lačen, a si vseeno preživel. Najbrž nisi mogel vzeti s sabo odeje, zato te je tudi zeblo. Najhuje od vsega pa je, da si na poti izgubil starše, zato si ostal v naši državi. Nekateri ljudje so bili prijazni do tebe in si dobil zasilno zatočišče. Moral si tudi v našo šolo. Slišala sem, da te sošolci niso marali. Rekli so ti, da si vsiljivec. Večkrat so ti tudi nagajali. Bil si užaljen, nesrečen in žalosten zaradi njih.

Sploh si ne predstavljam, kako bi se počutila na tvojem mestu, zato bi ti rada pomagala. Prijateljke bom prosila, da mi pomagajo zbrati oblačila zate.

Rada bi ti tudi pripravila zabavo za rojstni dan. Organizirala bom tudi spoznavni dan z mojimi prijatelji ter s teboj. Upam, da se boš imel z nami lepo in boš malo časa pozabil na vse hudo, kar se ti je zgodilo.

Lep pozdrav, Nika Povše

Nika Povše, Ana Špiler, mentorica

DRUGAČNOST NAS BOGATI

LIST IZ DNEVNIKA

Ponedeljek, 7. november

Učiteljica nam je povedala, da bo k nam prišla nova sošolka s Kitajske. Po odmoru je vstopila v razred in izgledala je zelo čudno. Nam se je zdela takšna, saj je bila drugačna. Imela je ozke oči in blede kožo. Sedla je poleg mene. Učiteljica jo je vprašala, kako ji je ime in ko je povedala, se je začel ves razred krohotati, saj je bilo drugačno. Ko je bilo konec dneva, so jo fantje zbadali.

Torek, 15. november

Prvo uro smo imeli izbirne predmete in naša skupina je imela na urniku kitajščino. Nihče je ni znal dobro, razen nove sošolke. Večina fantov je bila ljubosumnih, zato so jo še bolj zbadali. Dekletom pa se je njeno znanje zdelo super. Vprašale smo jo, če bi nas lahko česa naučila. Rekla je, da lahko že naslednji dan pričnemo z učenjem.

Sreda, 23. november

Danes smo imeli pri kitajščini test. Vse deklice smo zelo dobro znale, fantje pa nič. Med pisanjem testa so si pomagali s "plonk" listki, zato jim je

učiteljica dala oceno ena, deklicam pa pet, saj nam je učenje z novo sošolko pomagalo. Vse smo si čestitale. Z novo sošolko smo šle na sok in se ji zahvalile.

Četrtek, 24. november

Zjutraj smo se z novo sošolko pogovarjale o kitajskih običajih. Izvedele smo, da imajo Zmajski festival. Zdelo se nam je zelo zanimivo. Odločile smo se, da bi šle, ko bomo starejše, na Kitajsko. Njihovi običaji so bili drugačni, a karseda zanimivi.

Petek, 25. november

Ko je nova sošolka danes prišla v šolo, je niso že pri vratih zbadali fantje, ampak smo jo pričakale me, sošolke, in začela nam je pripovedovati o Kitajski. Postajamo zelo dobre prijateljice. Vsak dan nam pove kaj zanimivega. In sploh nas ne moti, da je drugačna, saj vemo, da nas drugačnost bogati.

Aila Močnik Pučinskas, 6. c, mentorica Katarina Črtalič

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Sem 17-letni fant. Ime mi je Bine, živim s 4 leta mlajšo sestro, mamo ter očetom. No, morda mislite, da sem navaden fant, pa ni čisto tako. Pred časom bi še lahko tako rekel, zdaj sem pa vse prej kot navaden.

Imel sem veliko prijateljev, imen vseh sploh nisem poznal, srečal sem veliko deklet, ki sem jim bil všeč, kot da sem Shawn Mendes ali Justin Bieber. Vse to se je dogajalo, dokler nisem imel nesreče ...

Bil je sončen, poleten dan in s prijateljmi smo se odločili, da se gremo kopat v reko, skakat in se seveda zabavat. Vsi smo se zbrali v kopalkah, s sabo

smo imeli prigrizke in se zabavali. Čez čas nismo vedeli, kaj bi še počeli, in smo se domislili, da bi poskusili nekaj novega. Peš smo odšli do dela reke, kjer se nismo še nikoli kopali. »Tam bomo skakali!« je zavpil Rok. Bil je moj najboljši prijatelj. Maj – fant, ki ga takrat nisem maral – je takoj stekel tja, vendar ni skočil, počasi se je spustil v vodo. Zdel se mi je prava reva, zato sem mu hotel pokazati, kako se zares skoči. Začel sem teči proti bregu in vpiti: »Tako se to dela, Maj! Jeej!« Maj mi je nazaj zakričal nekaj, česar nisem dobro slišal, saj sem bil že skoraj v vodi. Zdaj se teh besed spomnim. Zavpil je: »NEEE, prenziko je!« Vendar takrat je bilo že prepozno, besede so se razgubile v pljuskju vode.

Zbudil sem se v beli sobi, bila je tako svetla, da bi lahko rekel, da sem v nebesih ali pa da samo sanjam. Ampak nisem. Soba je bila prazna, še bolj prazen pa sem bil jaz. In moje misli so bile brez telesa, nisem ga čutil, samo bilo je tam. Telo je ležalo, jaz sem ležal. Čez čas pa sem vendarle nekaj začutil. Premaknil sem se, premaknil sem prst na roki in bil sem tako vesel, saj sem prej mislil, da sem v celoti negiben. Premikanje prsta na roki je pomenilo pravo olajšanje. Kljub temu podobnega občutka nisem doživel s prsti na nogah. Od pasu navzdol sem bil hrom za celo življenje. Prikovan sem bil na invalidski voziček. Več noči nisem spal, ko sem izvedel novico. Razmišljal sem, kaj vse sem doživel s svojimi nogami. Sliši se čudno, ampak je res. Res sem razmišljal, kaj vse sem naredil s svojimi nogami v sedemnajstih letih. Potem pa se je samo v eni sekundi vse spremenilo.

Prišel sem iz bolnišnice in nihče me ni več pogledal. Če pa že, so bili to pogledi, ki so razodevali mojo drugačnost. Govorili so, da ne spadam več v družbo. Postopoma so me vsi prijatelji začeli zapuščati, obnašali so se, kot da ne obstajam. Ostal je le eden. Maj. Njega pa si nisem zaslužil, saj je bil dober do mene kljub moji drugačnosti. Jaz pa sem ga prej zaničeval, bil sem grozen do njega, saj sem mu rekel, da je reva, in nikoli ga nisem zares sprejel v družbo. Odpustil mi je vse, kar sem naredil, in na začetku je bolelo, saj sem mislil, da si ga ne zaslužim.

Maj je moj dober prijatelj še danes. Prav on me je naredil boljšega, ko me je sprejel za enakovrednega. S tem mi je pokazal, da si lahko prijatelj in da

lahko sprejemaš drugačne ljudi, tudi take, ki so na invalidskih vozičkih, tudi take, ki so bolni ali drugačni zaradi drugačnosti.

Emma Velkavrh, 9. a, mentorica Katarina Črtalič

DRUGAČNOST NAS BOGATI

V življenju srečamo ogromno ljudi. Nekateri se ustavijo in pustijo pečat v našem življenju, drugi so le bežen veter, ki nam popestri vsakdan. Vsi pa so različni. Okoli ne hodita niti dva povsem enaka človeka. Tudi enojajčna dvojčka si nista enaka. Morda imata enako obliko oči, enako barvo las, jima nos štrli v levo, vendar njuna sredica, njun značaj je lahko različen, kot sta si različna dan in noč. Drugačnost pa ni le stvar značaja in zunanosti, temveč tudi verske usmerjenosti, narodne pripadnosti, kulture. Ko v svoje življenje sprejmemo različne ljudi, sprejmemo različno kulturo, vero, narod. Spoznamo različne razsežnosti drugih življenj in si s tem širimo obzorje. Na to ne smemo misliti kot na nekaj slabega, temveč na pomembno stvar, ki nam morda lahko spremeni celo življenje in ga zasuka v povsem drugo smer, kot smo sami morda pričakovali.

Svet se ne deli na to, kar je prav in kar je narobe. Zato ne obstajata prava in napačna vera, narodnost, kultura, prepričanje. Ampak je svet poln raznovrstnih drugačnosti, ki jih spoznavamo in pustimo, da pronicajo v naša življenja in jih obogatijo ter naredijo polna in raznovrstna. Kljub temu da se večina ljudi zaveda pomembnosti, ki nam jo ponuja sprejemanje drugačnosti, bodo vedno obstajale t. i. črne ovce, ki bodo verjele, da imajo one prav, in bodo zavračale drugačnost, jo videle kot nekaj slabega, nekaj, kar nas ogroža. Verjamejo, da je edino njihova vera prava, edino njihov jezik pravi in edino njihova domovina prava. Zatiranje drugačnosti je največje zlo, ki lahko doleti človeka. Človekova ovira, da bi spoznal smisel življenja, ki je morda to, da spoznamo in znamo delovati v družbi različnih ljudi. Onemogoči mu pestro življenje in ga drži v prepričanju, da je drugačnost slaba, da je vse novo slabo, da so spremembe slabe.

Naš svet je osmišljen na spremembah in prav je, da se znebimo na štiri stene omejenega življenja ter podremo pregrado, ki nas omejuje, da se podamo v svet. Toliko več nam ponuja raznolika družba. Družba z mešanimi rasami, z mešano vero, ki ustvari bogato osebnost, bogat duh, ki krasi obraz vsake otroške glavice, ki prileze na svet in se razvije v duhovno polno odraslo osebo, ki ceni drugačnost.

Iza Gorše, 9. a, mentorica Katarina Črtalič

MLADENIČU

Dragi mladenič,

Novo mesto, 5. 11. 2016

prejela sem pismo, v katerem praviš, da boš prvič prišel v Slovenijo. Upam, da ti bo moje stanovanje več kot le ustrezalo. Težko mi bo zapustiti to stanovanje in ta svet, a glede na leta se moj čas izteka. Hočem ti napisati to pismo. Vzemi si ga, kakor želiš, kot prijateljsko pismo, prijateljski vodič po naši domovini ali pa kot pismo nadležne stare ženice, ki ti je oddala stanovanje.

Predno se vseliš v moje stanovanje, ti želim nekaj sporočiti. Življenje nas velikokrat preseneti s stvarmi, ki niso vedno dobre. Zato si poišči kraj, kjer se ti bo zdelo, da si ti sam in tvoje težave manjše od njega. Najdi svoj kraj v Sloveniji. Pogosto ga boš namreč potreboval. Eno stvar pa si je vredno zapomniti, in sicer vse okoli tebe je polno drugačnosti in to nas bogati. V učilnici sedi petnajst učencev. Vsi so drugačni. Nekoga zanima zgodovina, drugega matematika ali etika. Nekdo ima rjave lase, nekdo ima dolge lase. Razlikujemo se po starosti, željah, videzu, zanimanju, veri, narodnosti in še čem. Veliko ljudi je na tem svetu, kar pomeni toliko različnosti. Mogoče boš nekega dne sedel na klopci v parku in bo le en meter stran sedel nekdo drug. Pomisli, neki popolni tujec, ki lahko ni nič povezan s tabo ali pa je. Vse ljudi vežejo iste stvari. To, da živimo, zmagujemo in premagujemo. Vsi smo zgrajeni na enak način, vsi živimo podobno, hitimo. Zakaj je potem toliko drugačnosti in zamer med nami. Tega tudi jaz še ne vem, pa me bo življenje

prešnilo vsak čas. Vsak dan hodimo mimo ljudi, ki jih srečujemo, se z njimi pogovarjamo, a se nikoli ne vprašamo, kaj posameznik preživlja. Vedno znova me preseneti, koliko drugačnosti je na tem svetu in koliko grozot to povzroča. Vojn. Da o barvi kože ter narodnosti niti ne govorim. Je biti drugačen tako napačno? Kaj to predstavlja mlajšim generacijam? Morajo biti enaki drugim? Je narobe boriti se za to, kar si, in za to, kar hočeš biti? Morali bi stopiti skupaj in braniti raznolikost, se povezati. Kaj nam bo v pomoč slogan, če ga mnogi ne upoštevajo? Grozno je, če pomisliš na vse, kar se dogaja in kar ljudje delamo, zato ti predlagam, da izmed vsega vzameš le manjše koščke peciva namesto poskušati pogoltniti celega. Bodi drugačen in spoštuj ljudi, ki se nahajajo v istem prostoru, spoštuj človeka, ki sedi v parku na isti klopci kot ti. Spoštuj človeka, ki v dežju ima dežnik, ter bodi prijazen do tistega, ki v zrak drži svojo torbo namesto dežnika. Samo enkrat boš na tem svetu, zato delaj dobro in ga poskušaj vsaj malo spremeniti na bolje; za vse tiste, ki bodo še prišli, saj nekdo je to naredil zate. Razumem, da so tudi zlobni ljudje okrog nas, saj to je tudi drugačnost, ki nas razlikuje, vendar bodi realističen ter optimističen hkrati in vedi, da zlobni ljudje so, a zamiži na oko, ko ga boš katerega izmed njih srečal. Res je, kar rečejo, drugačnost nas bogati v različnih oblikah; ne pozabi tega, ko te bo življenje potolklo, ponižalo, kajti nisi edini, ki preživlja težke trenutke, še veliko jih je. A sonce posije, ker za drugačnost morata obstajati vsaj dve strani, ne moreta biti le luna ali le dež, mora se nasmehniti tudi sonce. Verjamem, da si v svojih letih prehodil že ogromno poti. Če misliš priti v Slovenijo, da bi zbežal pred svojimi napakami, ti predlagam, da sploh ne prideš, saj te bo Slovenija očarala z vsem, tudi s tako imenovano drugačnostjo, in ne boš želel oditi. Sicer pa si upam trditi, da boš tukaj postal boljši človek, če boš le gledal na svet in ljudi s kančkom nasmeha. Z dobro voljo je mogoče premagati vse, tudi drugačnost, saj sta si tudi gora in hrib različna, vendar človek vseeno oba prehodi. Tudi sončni vzhod je lep, a ne smemo pozabiti na sončni zahod. Že to je drugačnost, da ti pišem pismo, saj sploh ne vem, kdo v resnici si ali od kod prihajaš. Kljub temu te sprejemam in ne obsojam. Verjamem, da bi ti lahko še kaj napisala in spustila kanček modrosti na ta list, vendar si še mlad in imaš še veliko časa pred seboj, zato bom raje zaključila, drugo boš že razumel in se naučil ob svojem času. Ne vem, če bi zdaj vse napisano razumel, a leta življenja ti bodo prinesla potrebno razumevanje. Pismo te bo čakalo v stanovanju, ko

mene že dolgo več ne bo. Pismo sem ti najbrž napisala zato, ker se mi je zdelo, da boš kot inteligenten človek pismo razumel, vendar je to samo izgovor, saj te v resnici ne poznam. Napisala sem ga zato, da pustim svojo sled za mlajše generacije, to je moj prispevek k lepšemu svetu. Počasi bom zaključila, saj ne vem, če boš do tukaj sploh prišel z branjem, ampak, spoštovani mladenič, upoštevaj moj nasvet. Bodi prijazen, spoštljivi in sprejemaj drugačnost. Nameni čas sebi in vsemu, kar te veseli, ter se zazri in pomisli malo na ta svet, na ta narod, na te ljudi. Poglej ljudi okoli sebe, ko boš odšel ponoči zvečer iz službe in boš na trajektu skupaj z drugimi, utrujenimi, pomisli, skozi kaj gredo oni, sprejmi jih, spoštuj jih in razumi, ker to je tvoje upanje, da boš razumel življenje. Obogati drugačnost, naredi na svetu prostor zase ter ga kasneje pusti drugemu.

Vso srečo na tvoji življenjski poti, mladenič.

Lep pozdrav

Ženska, ki ti je oddala stanovanje 6 b v Novem mestu

Eva Neža Doberdrug, 8. a, mentorica Mojca Novak

OŠ BRUSNICE

DRUGAČNOST NAS BOGATI!

Na svetu je sedem milijard ljudi. Vsi imamo enake osnovne potrebe: po ljubezni, varnosti, sprejemanju, hrani ... Načini, kako jih zadovoljimo, pa so povsem različni.

Razlogi za raznoliko zadovoljevanje potreb so, da živimo v različnih okoljih in imamo s tem različne danosti in možnosti izbire (npr. dostop do hrane, vode, informacij ...), izhajamo iz različnih ras, narodnosti, smo različnih

spolov in posledično imamo tudi različne vrednote, mnenja, izkušnje, karakterje, navade. Vse to vpliva tudi na to, da različno dojemamo življenje in se različno odzivamo na enake stvari. S tem ni nič narobe ali slabo. Pomembno je le, da s svojimi dejanji ne škodujemo drug drugemu. Ljudje smo družabna bitja in za svoj obstoj potrebujemo drug drugega. Imamo različna znanja, poklice in skupaj zmoremo več, kot bi sami. Sprejemanje različnih pogledov na enake stvari nam odpira nove možnosti razmišljanja in iskanja rešitev, do katerih sami sploh ne bi prišli. Ker smo si ljudje med sabo drugačni, nas to na eni strani privlači, na drugi strani pa odbija. Seveda vsa ta drugačnost zahteva od nas, da smo strpni, da rešujemo spore na konstruktiven način. Kadar se pojavijo spori, je pomembno, da se pogovarjamo brez vnaprejšnjega obsojanja. Razumeti moramo stališča nasprotnika. Velikokrat pride tudi do sporov zaradi drugačnosti, lahko celo do bojov in vojn. Na drugi strani pa prihaja tudi do ljubezenskih zgodb med pripadniki sovražnih narodov.

Lani sta na našo osnovno šolo prišla dva nova učenca, Adian in Elma iz Bosne in Hercegovine. Najprej sem si težko zapomnila njuni imeni, spraševala sem se, kako se bomo sporazumevali, ker nista znala slovensko ... Sčasoma pa se je izkazalo, da se zelo hitro uči slovenskega jezika, da dobro igrata nogomet, da sta družabna, prijazna, dobri osebi po srcu ... Njuna drugačnost je zahtevala od mene sprejemanje in prilagajanje. Ugotovila sem, da ne smem prehitro delati zaključkov o posameznih osebah, preden jih imam priložnost spoznati.

Vsi si želimo živeti v miru, ljubezni, medsebojnemu spoštovanju ... Ni pa to vedno lahko zaradi naše drugačnosti. Če imamo vsi za cilj, da s svojimi dejanji ne škodujemo sebi niti drugim in tako tudi delujemo, na svetu ne bo več vojn, vsi bomo lahko živeli v sožitju in bo svet veliko lepši in mirnejši.

Desiree Krieger, 6. r., mentorica Marjana Kosec

DRUGAČNOST BOGATI TUDI NAŠ RAZRED

(Doživljajski spis z razmišljanjem)

Naš 7. razred je gotovo najbolj živahen izmed vseh na šoli. Ves čas se kregamo, nagajamo, «bockamo» in zganjamo vragolije. Po tem smo zelo znani na šoli in učitelji imajo veliko dela z nami, največ pa seveda razredničarka. Če pa povem še to, da sta med 16 učenci le dve deklici, pa je takoj jasno, da je naš šolski vsakdan zares pester.

Zelo smo si različni: imamo resne, vzkipljive, navihane, igrive, tudi tečne. Jaz sodim med navihane in igrive. Rad komu malce ponagajam, npr. Maju. Sicer pa, kako bi bilo, če si med sabo ne bi malo ponagajali?! Rad imam take sošolce, ki se radi zabavajo. Toda v razredu imamo sošolca, ki gre vsem na živce. On je eden tistih, za katerega bi si skoraj želeli, da ga ne bi bilo. Toda jaz vem, da to ni prav, pa čeprav nam nagaja non stop. Skriva puščice, se smeje brez zveze, govori med uro, nam daje žaljive vzdevke ... In mi se seveda takoj razburimo in je že »ogenj v strehi«. Toda tukaj se mora vsak popraviti. Če bi bili mi bolj potrpežljivi, bi bil tudi on bolj strpen do nas. Toda to se še ni zgodilo. Tako naš razred ostaja takšen, kot je. Imeli smo tudi par resnih primerov, npr. lani mu je en sošolec dal sneg v škornje. Jaz nisem tako škodoželjen. Včasih samo rad Maju rečem Maja ali pa zapojem pesem, ki mu gre na živce (No Money). Potem me vedno lovi in žgečka. Ampak to ni tako hudo.

Pravzaprav bi se vsak lahko poboljšal, pa se še ni nihče. Čeprav vedno to obljubljam razredničarki pa tudi ravnateljici. Toda v mojem razredu mi je ne glede na vse všeč.

Adam Iskra, 7. r., mentorica Darja Šinkovec

VSI SMO SI RAZLIČNI

(Doživljajski spis z razmišljanjem)

Nekega dne med odmorom bi moral biti bolj strpen. Imamo kar nekaj sošolcev, ki zelo radi zafrkavajo druge. Med temi sta tudi Luka in Adam.

Pogovarjal sem se z Nejcem, ko sta mi začela peti pesmi, ki mi niso šle v uho. Začel sem se poditi za njima - najprej za Adamom, nato pa še za Luko. Adama sem kmalu ujel ter ga začel žgečkati. Kmalu se je vrgel po tleh in hitro prisegel, da bo končal s petjem. Nato odidem do Luke ter ponovim postopek. Luka je malo močnejši ter otežuje moje delo, vendar navsezadnje žgečkam tudi njega. Včasih preseže tudi nekatere meje in nekajkrat sva se že tudi stepla, vendar je smešno, da se tepemo za take neumne stvari. Če bi bile učiteljice v razredu ali če bi prišle med odmorom v razred, bi imeli kar nekaj problemov ter razgovorov pri ravnateljici.

Vsi smo si različni, vendar fizično obračunavanje seveda ne reši problemov, temveč jih kvečjemu poveča. Lahko bi ravnal drugače in se pretvarjal, da ju ni, in verjeto bi izgubila svoje veselje ter prenehala. Navsezadnje smo razred in morali bi držati skupaj, kajti vsi smo si različni, vendar upam, da smo po srcu vsi dobri.

Maj Padaršič, 7. r., mentorica Darja Šinkovec

ČE SI PRIJAZEN, TE IMAJO LJUDJE RAJŠI

Dragi Maj!

Prosim, če mi oprostiš, ker sem te včeraj grdo poklical. Velikokrat se skupaj igrava in pogovarjava. Ker se kdaj ne strinjam s tabo, se ponorčujem iz tvojega priimka. Ampak res ne mislim hudega ...

Vse se je zgodilo takole. Pogovarjala sva se o motorjih. Rekel si, da je tvoj motor narejen v Franciji, jaz pa sem trdil, da je narejen na Kitajskem. V resnici je res bil v Franciji. Ker nisem imel prav jaz, ampak ti, sem ti iz vsega besa rekel »Pederšič« namesto »Padaršič«. Spet si se razburil in me začel pretepati ter mi zameril. Hočem, da sva spet najboljša prijatelja, kot sva bila do sedaj. Nikoli več se ne bom norčeval iz tvojega priimka in te ne bom več zmerjal. Obljubim. Prosim, če mi odgovoriš, če sva lahko spet najboljša prijatelja, saj me vsak večer muči mora, kaj sem ti rekel.

Vsi smo drugačni in moramo spoštovati mnenje drugih ... Če spoštuješ druga mnenja in si prijazen, te imajo ljudje rajši in ne prihaja do sporov po nepotrebem.

Lep pozdrav Nejc

Nejc Lumpert, 7. r., mentorica Darja Šinkovec

PREPIRAMO SE, KER SMO SI RAZLIČNI

Draga sošolka Anja!

Brusnice, 20. 9. 2016

Ves čas razmišljam o tem, kar se je zgodilo, in ne morem spati. Ne upam se ti opravičiti ustno, saj me je preveč strah, da me ne bi razumela. Zato se ti bom opravičila kar v pismu ...

Navadno se nikoli ne kregam, ker mi je to čista potrata časa. Oprosti, ker sem ti rekla, da si važna, čeprav je včasih to res. Zadnje dni v lanskem šolskem letu si mi vedno govorila, da ti moram prinesiti vodo in posoditi vsak nov kemik, ki ga dobim. Tudi sama sem naredila narobe, ja, prehitro sem odreagirala. Mogoče na prvi pogled izgledam mirna. Ampak moj karakter je nekaj čisto drugega. Ni mi ravno všeč, da mi kdo ukazuje. Ravno zato mi ni bilo všeč, ko si mi ves čas ukazovala.

Upam, da mi oprostiš. Vem, da bi nekaj besed lahko zadržala zase in ti povedala na lep način. Saj vem, da smo si ljudje različni, in mislim, da se zato kregamo in iščemo razlike, zaradi katerih pride do takih preprirov. Vem pa tudi to, da se prav zaradi tega tudi razumemo.

Mogoče bi sedaj zbrala pogum in se ti ustno opravičila za vse nazaj ... Vendar te, žal, ni več v našem razredu. Odšla si na drugo šolo, in čeprav si povsod »vtikala svoj nos«, te sošolci zeloooo pogrešamo.

Lepo te pozdravljam in upam, da me tudi ti vsaj malo pogrešaš.

Nika

Nika Rukše, 7. r., mentorica Darja Šinkovec

OŠ FRANA METELKA ŠKOCJAN

MOJ POGLED NA DRUGAČNOST JE ...

Drugačnost je za nekatere dar, za nekatere nadloga brez primere. Nekaterim se zdi, da imajo zato prednosti, spet drugim je zaradi nje življenje povsem odveč. Družba brez nje ne bi obstajala, saj bi si bi si bili vsi enaki ter ne bi imeli možnosti, da bi se dopolnjevali ter tako postajali boljši ljudje. Drugačnost torej gradi človeštvo, zato se moramo z njo naučiti živeti ter jo ceniti, saj smo si »vsi« različni in »vsi« enakopravni.

V vseh učbenikih je zapisano, da drugačnost bogati ter da jo moramo spoštovati, a resnica je daleč od tega, saj vse pogosteje prihaja do različnih diskriminacij, kot posledica tega pa se pojavljajo samomori ter obupanost nad življenjem. Glede na to, da se je svet močno spremenil in se je enako zgodilo tudi s pogledom na mnoge različne stvari, bi bilo po mojem mnenju prav, da opustimo stare načine učenja o drugačnosti ter naša stališča

podkrepimo z novejšimi argumenti. Drugačnim bi morali množično vlivati upanje ter jih ne zgolj pomilovati, tako kot počnemo v večini primerov. Kot glavni zgled nam bi moral biti Nick Vujičić, človek brez nog in rok, ki pa ima zato mnogo večjo voljo do življenja kot mi ter s svojimi predavanji vлива upanje v obupana življenja mladih ter s svojimi besedami seže do dna vsakega srca. Med drugim pravi, »da bi se morali vsi osredotočiti na stvari, ki jih lahko storimo, in ne na tiste, ki jih ne moremo.« Kljub temu, a se nam vse te stvari zdijo tuje, pa se lahko hitro znajdemo v položaju, ko moramo pokazati svojo človeško plat ter se kar najbolje izkazati v svojem odnosu do drugačnega. V mojem primeru smo imeli nekaj časa sošolca, ki je bil musliman albanskega rodu, vendar nismo imeli nikakršnih predsodkov in smo ga takoj sprejeli medse. Pravzaprav je bilo koristno za vse nas, da smo imeli priložnost spoznati nekoga drugačnega. Drugačnost bi bila morda bolje sprejeta med ljudmi, če bi jo reševali znotraj družin, vendar te niso povezane kot prijatelji, zato otroci vse besede staršev razumejo kot ukaz, ki ga morajo obvezno izpolniti. Starši drugačnih pa bi morali svoje otroke poslati v zavod za brezdomce, kjer bi spoznali, da imajo več, kot potrebujejo, ter morajo ignorirati tiste, ki jih zafrkavajo.

Drugačnost je vedno obstajala in vedno bo. Vse, kar moramo storiti, je to, da se naučimo z njo živeti, saj bo tako najbolje za nas in vse tiste, ki naj obkrožajo. Spoznati moramo, da drugačnost res bogati naš svet ter ima mnogo več prednosti kot slabosti, še več-naš svet bi bil brez nje pust in prazen, pa tudi težav ne bi bilo nič manj, saj bi si ljudje našli nove stvari, zaradi katerih bi se pripravili.

Boštjan Ziherl, 9. A, mentorica Marinka Cerinšek

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Ljudje že od nekdaj verjamemo v različne, nenavadne stvari. Recimo temu izmišljeni obrazi, nadnaravne moči, neobstoječe vraževerje. Želimo si, da imamo nekaj ali da nas spremlja tako močno, da si domišljamo, da vse to obstaja. Ja, težko nam je sprejeti nekaj, čeprav še nihče zares ni dobil.

Ampak, ali ni težje, da nimaš nečesa, kar imajo vsi ostali? Recimo kakšnega uda, morda napačno razmišljamo in smo druge kulture, vere, rase, fizičnega izgleda. Pravijo, da je vsak poseben, ampak skupaj smo ljudje. Tvorimo nekaj enakega. Pravzaprav smo si kot bratje in sestre. Bega nas samo to, da med večino vidimo nekaj drugačnega, nekaj, kar še nismo videli ali dodobra spoznali, zato se največkrat odzovemo negativno. Ker se bojimo stvari, ki jih še nismo videli. Bojimo se drugačnosti.

Šele z leti, izkušnjami in dobrimi razmišljanji o svetu komaj dojamemo, da živi med nami nekaj drugačnega, a lepega. Da so med nami volkovi, nedolžna ovca ali dve, mogoče kaj več, kar lahko sprejmemo za svoje kljub vsem našim navadam. Smo čreda, ki brezglavo sledi poglavarju in ta poglavar je navada. Ne ozremo se naokoli in ne odpremo oči v svet, ki je pravzaprav v primerjavi z našo domišljijo precej majhen. Že od majhnega pred nas postavljajo ideale. Kamor pogledamo, se vsi pretvarjajo, da je svet popoln. Prikrivajo nam nekaj zelo pomembnega. Zakaj nam ne pokažejo, da so nekje drugačni od nas ali da smo mi morda drugačni od njih. Ko pride situacija, v kateri smo mi ali ostali v vlogi »drugačnega«, ne znamo delovati normalno naprej, ker nas tega niso naučili. Temu pravimo predsodki, stereotipi, diskriminacija, korupcija in še bi lahko naštevali. Začne se sovraštvo.

Delamo napake, imamo napake in nikoli ni prepozno, da se spremenimo. Pomagajte starki čez cesto, spoprijateljite se s črnskim dečkom, peljite s seboj invalidno deklenco. So ENAKI kot mi, čas je, da se naučimo živeti z »drugačnostjo« in da mlajše naučimo in jim pokažemo, kako lep je pravzaprav svet, če v njem ne iščemo napak, ampak živimo z njimi.

Drugačnost je lepa in bogati medsebojne odnose. Svet je lažji in lepši, če razumeš, kaj se z njim dogaja in če si postavljen pred resničnost.

Anamarija Čarman, 8. b, mentorica Mojca Cemič

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Drugačnost. Nekateri mislijo, da je to ovira in, da je drugačnost nekaj slabega. Mislijo, da bi morali skrivati kdo smo v resnici in, da bi se morali drugačnosti sramovati. Vendar pa, če dobro razmislim to ni ovira in to ni nekaj sramotnega. Drugačnost je nekaj kar nas dela posebne, edinstvene in originalne. Zakaj bi se bali biti to kar smo? Zakaj ne bi svetu pokazali, da smo drugačni? Morda zato, ker se tega bojimo. Strah nas je, da nas bodo izločili iz družbe, da se nam bodo smejali. Tega pa se bojimo, ker smo sami enaki. Smejimo se drugačnim, izločamo jih iz družbe, nekateré celo žalimo. Vsi ljudje si ustvarjamo maske, ki bi skrile to, kar smo v resnici. Sami smo krivci za vse te stvari. Ustvarili smo merila, ki nas opredeljujejo. Delimo se v skupine glede na barvo kože, spol, težo, višino,... Vendar pa se moramo vprašati »Kdo smo bili preden so nam drugi rekli, kakšni moramo biti? Kdo smo bili preden so na nas nalepili nalepko z napisom bel, črn, grd,lep,...?« Pred vsem tem smo bili ljudje. Ljudje, ki ljubijo, jočejo, trpijo,... Naše opredeljevanje pa je prišlo celo do tega, da smo začeli deliti drugačnost. Res je, da obstaja več vrst drugačnosti npr. narodnost, rasa, kultura, vera,... Res pa je tudi, da lahko drugačnost sprejmemo na boljši in lepši način. Začnemo pa lahko s tem, da takšne ljudi spoštujemo in prisluhnemo njihovi zgodbi. Sama sem lahko vesela, ker sem se rodila zdrava. Nekateri otroci te možnosti niso imeli. Zaradi določenih genskih zapletov so se rodili z boleznimi, poškodbami telesa,.. Zaradi tega pa niso nič slabši od mene, nimajo drugačnih želja. Tudi oni so kot jaz, želijo živeti svoje sanje. Vendar pa jim nekateri tega ne omogočajo. Nekateri ljudje mislijo, da so bolni ljudje le ničvredne napake ter, da si ne zaslužijo uspeha in spoštovanja. Ja, drugačnosti v današnjem svetu nekateri res ne sprejemajo dobro. So pa tukaj tudi osebe, ki jo spoštujejo. Osebe, ki nas spominjajo, da so bolni ljudje in invalidi enaki nam, ter nas vabijo, da prisluhnemo njihovi zgodbi. Takšnim ljudem moramo biti hvaležni. To so osebe z velikim srcem. Osebe, ki so temelj našega sveta. Če bi namreč vsi sovražili drugačnost in je ne bi sprejemali, ne bi mogli živeti. Drugačni ljudje so nam enaki, le močnejši. Pretrpeli so že mnogo stvari, a vseeno vztrajajo. Zgledujem se po njih, naučili so sprejeti same sebe takšne kot so. Ko se pogledajo v ogledalo ne jočejo, čeprav sami vedo, da bi veliko ljudi na njihovem mestu jokalo. Naučili so se, da morajo ljubiti sami sebe. Ker mi sprejmemo ljubezen za

katero mislimo, da si jo zaslužimo. Zato moramo najprej ljubiti sami sebe. Najmočnejše in najbolj. Le to je ključ, da premagamo žalitve. Le to je ključ, do veselega in ljubezni polnega življenja. Ljubiti samega sebe in druge.

Eva Prelec, 8. A, mentorica Tanja Luštek

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Poznate Nicka? Nicka Vujicica? Gospoda, ki nima ne rok ne nog? Se kdaj vprašate, kako bi se počutili, če bi bili brez rok in nog?

Je srbskega rodu. »Jaz sem uresničitev sanj vsakega nasilneža, o tem ni nobenega dvoma. Brez rok. Brez nog. Brez obrambe,« je začel v svoji knjigi Trdno stoj.

Njegova otroška leta so bila precej težka kljub ljubeči družini. Svoje drugačnosti se je sramoval, zato je bil pogosto osamljen. Večkrat se je počutil manjvrednega. Njegovi sošolci so ga večkrat zasmehovali. Ko pa se je odločil in sprejel sebe takšnega, kot je, ko je spoznal smisel življenja, takrat je spoznal svoj namen, cilje, ki jih želi doseči. Večkrat se v šoli zafrkavamo ... Nick pa nas mlade spodbuja, naj prej dvakrat premislimo, preden storimo kaj narobe. Saj se tudi mi ne bi oziroma se ne počutimo dobro, če nas kdo zafrkava. Nick nas nagovarja, naj se zavedamo, da smo lepi, zanimivi in močni takšni, kot smo. Sreče pa imamo tako ali tako dovolj. Če bi si želeli neko drugo življenje, ne bi bili tako srečni, kot smo sedaj.

Imel je zelo dobre in ljubeče starše, ki so ga veliko naučili o vrednotah, načelnosti ter dobrih odnosih. Vedno se je bal, imel je strah pred zavrnitvijo. Pred samoto. Posmehovanje in ustrahovanje sta ga pripeljala celo do poskusa samomora. Takrat mu je bilo zelo težko. Tudi mi se večkrat počutimo zelo težko. Izpostavljeni smo tako vrstniškemu kot tudi spletnemu nasilju.

Samega sebe se moraš naučiti imeti rad. Razumeti moraš, da si unikatno bitje. Nekaterim pomaga vera v Boga, marsikateremu pa tudi kaj drugega. Bog nam je dal življenje in nam pomaga, da se imamo res radi takšni, kot smo.

Vedno moraš ugotoviti, kdo si. Tako ti nihče ne bo mogel škodovati, saj zaupaš samemu sebi. Izberi si prave prijatelje, ki ti bodo pomagali do tvojega uspeha. Izoblikuj sočutje, da jim boš lahko tudi ti pomagal, jih branil. Pomagaš lahko tudi tistim nasilnežem. Ko jih spoznaš, boš videl, da to niso ljudje, ki so se skrivali za "maskami". Nauči pa se tudi nadzorovati in voditi svoje čustvene odzive.

Klara Žagar, 7. a, mentorica Mojca Cemič

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Na svetu nas je veliko, vendar smo si zelo različni, saj je vsak človek edinstven in poseben. Vsi se po nečem razlikujemo in po tem se tudi ločimo. Ljudje se razlikujemo po rasah, narodnosti, spolu, kulturi, po velikosti, zunanjih značilnosti, zmožnostih... Celó enojajčni dvojčki so si različni. Nikoli si nisem predstavljala, da bi bili vsi na svetu popolnoma enaki. Svet bi izgubil pestrost. Vse več ljudi misli, da je drugačnost nekaj slabega, nekaj iz česar se ljudje norčujejo in zato ljudi, ki so drugačni izločajo in obsojajo. Ampak nikoli se takšni ljudje niso vprašali, če so tudi oni drugačni. Na nekaterih je ta drugačnost bolj opazna, pri drugih manj. Velikokrat vidimo najstnike, ko se norčujejo iz koga, ker je npr. dobil odlično oceno in ga označijo za »piflarja« in obratno, če je dobil slabo oceno je za njih »luzer«. To se mi ne zdi prav, zakaj bi se norčevali iz nekoga, ki je dobil dobro oceno in mu bo ta pomagala do dobre izobrazbe ali v nasprotnem primeru, ko nekdo dobi nezadostno oceno, ker se ni pripravil. Morali bi mu pomagati in ga spodbujati k učenju, ne pa ga izločiti in mu s tem narediti škodo. Poznam pa še en zelo pogost primer v športu, npr. rokomet, takrat ko tečejo zadnje sekunde, igralec ima žogo in vrže na gol. Lahko zgreši gol ali pa mu vratar brani. Takrat se bodo vsi norčevali iz njega

in ga poniževali, le zakaj ni zadel. Vendar pa niso pomislili, da so morda tudi oni pred tem izgubili žogo ali kaj podobnega. Drugačnost je nekaj čisto vsakdanjega, spremlja te povsod, zato mislim, da bi drugačnost morali spoštovati, ne pa se norčevati iz nje.

Sara Verbič, 8. a, mentorica Tanja Luštek

OŠ GRM

VOLJE TI NIHČE NE MORE VZETI

Poznam gospo, ki je tudi moja prijateljica, zelo drugačna, a tudi v marsičem enaka kot jaz. Ime ji je Polona in je gluhonema že od otroštva.

Čeprav je gluhonema, je zelo prijazna in vedno nasmejana. Ko se z njo pogovarjam, jo slabo razumem, kaj govori, včasih pa sploh ne. Kadar govorim, moram govoriti počasi in oblikovati vsako besedo z ustnicami, da razume, kaj sem povedala. Polona ne govori jezika z rokami, znakovnega jezika, čeprav ga zna. Vse prebere z ustnic. Stara je petinštirideset let. Mamica ji je umrla, ko je bila zelo majhna. Kljub temu se je pogumno borila z življenjem. Uspešno je končala osnovno in srednjo šolo. Pridobila je poklic strojni tehnik. Dela v službi z mojim stricem in se zelo spozna na računalnike. Včasih me uči znakovni jezik za gluhe, posodila mi je tudi knjige, kjer so fotografije, kateri znak se za kaj uporablja in kaj pomeni. Je tudi voznica in rada vozi avto. Čeprav je imela že nekaj nesreč, ni obupala in ga še vseeno vozi. Veliko potuje. Včasih, polna vtisov, pripoveduje zanimive zgodbe s potovanj. Pogostokrat peče sladice. Mnjami, kako so slastne! Rada hodi na sprehode in uživa v naravi.

Polona je dekle kot jaz. Ima eno srce kot jaz, glavo, možgane, roki in nogi, prav vse, samo sluha nima. Toda kljub temu je našla način, da sprejema

svet okrog sebe in v njem je zadovoljna, to zadovoljstvo zna deliti med druge ljudi. Nič ji ne more preprečiti, da ne bi bila zadovoljna in uspešna.

Meni je Polona vzor. Tudi če mi bo kdaj šlo slabo, moram samo vedeti, da zmorem vse. Enkrat se je treba potruditi bolj, drugič manj. To je odvisno od naše samozavesti, truda in volje in želje. Ovire so v življenju samo, če si jih sami postavimo.

Pika Krevs Rupena, 4. c, mentorica Olivija Metelko

OŠ TREBNJE

OD SOVRAŠTVA DO BOGASTVA

Pred enim tednom sva z Urško ustvarili izvrstno skupino milijonark in sovražnic. V njej smo jaz, Urška, Minka, Tinka in Nina Pušlar. Kako se je to zgodilo boste izvedeli. Tako je bilo...

S svojo najboljšo prijateljico Urško sva iskali šolski zaklad Henrija Viktorijevskega oziroma Putatukov denar, a so nama pot prekrizale sovražnice. To pa so Minka, Tinka in Nina Pušlar oziroma Pušeljci. Kar naenkrat imajo tudi one zemljevid Osnovne šole Putatuk in govorijo: »Glej, glej, glej, očitno še nekdo išče zaklad, kako nepričakovano.« Nato jim odgovorimo: »A res, zakaj pa potem piše na listu premagajmo Urško in Ajdo?« Sklenile smo dogovor. Če midve najdeva zaklad, ga delimo, če pa one najdejo zaklad, dobijo one denar. Z Urško sva si rekli: »Prvi pride, prvi dobi, tisti naj se sladko smeji,« in odšli na lov. Najprej sva morali v svetovalčevo pisarno po namig. V namigu je pisalo »Puti gleda gor«. Vzela sem Putatukov denar in videla Putija, da gleda igrišče, kjer je x. Aja, pozabila sem omeniti, zakaj so punce, ki sedaj iščejo sedaj zaklad, najine sovražnice. Zato, ker me je Nina v petem razredu premagala v odbojki in je nihče ne mara. Nato sta se ji pridružili še sestri Minka in Tinka, ki ju vsi

tolerirajo, ker prihajata iz Belgije. No, pa nadaljujmo. Šli sva na šolsko igrišče, a že je bila tam Nina in puncici. Ampak še enkrat sem pogledala bankovec in videla, da je narobe obrnjen x na šolski omarici Jaka Ropinskega. Šli sva k omarici in za ščitom je bil kristal. Razmišljala in razmišljala sem in sem se spomnila, da kristal paše na Putijevo glavo in seveda, zaklad je bil tam! V škatli je bilo 10.000 Put evrov. Ampak, ko sem videla žalostne obraze Minke, Tinke in Nine, sem jim rekla, da si zaklad lahko razdelimo. Vsaka dobi 2.000 Put evrov. Ko sem to rekla, so se njihovi obrazi nasmehnili in rekle so samo »seveadaa«.

Sedaj nas vseh pet poležava in nima domače naloge. In seveda smo puncice v resnici zelo dobre prijateljice in vse se družimo med seboj.

Ajda Mlakar, 4. c, mentorica Andreja Koščak

OŠ TONETA PAVČKA MIRNA PEČ

DRUGAČEN PRINC

V neki deželi, ki je tri morja in devet gora stran, je živel princ, ki mu je bilo ime Jurij. Ni bil kot ostali principi iz sosednjih kraljestev, ki sta jih mikala prestol in krona. Njega je zanimalo, kako je na kmetiji in želel je biti kmet. Njegov oče seveda tega ni vedel.

Sedem let pozneje je kralj rekel, da se bo naslednji dan odpravil po srečo. Jurij je obmolnil. Nato se je opogumil in povedal očetu, kaj si res želi postati. Kralj se je zelo razbesnel. Na srečo je imel rešitev. Sosednji kralj je imel dva sinova, enega bolj sposobnega od drugega.

Poslal mu je pismo in ga vprašal, če bi lahko eden od njiju nasledil njegovo kraljestvo.

Jurij je kmalu naredil največjo kmetijo v devetih kraljestvih. Principi, ki so se norčevali iz njega, so se samo čudili. Kljub temu da so se norčevali iz njega,

jim je Jurij dajal živino in pridelke, saj ga njihovo obnašanje ni motilo. Je bil pač drugačen.

Čez tri leta je prejel pismo od enega največjih kmetov, da mu bo z veseljem prodal sto glav živine, kot je bilo dogovorjeno. Jurij je vzel denar in enega od konj. Jezdil je tri dni in tri noči in končno prišel do kmetije. Kmetu izročil denar in vzel živino. Potem pa so se tla začela tresti. Kmet ni bil videti vesel. Jurij ga je vprašal, kaj to pomeni. Kmet je rekel, da se prebujata velikanski zmaj, ki vsakih tisoč let požge na stotine vasi. Jurij ga je vprašal, kako se temu izogneš. Kmet mu je povedal, da se lahko zmaj izogneš tako, da streho hiše ali hleva poliješ s kokošjo krvjo. Jurij se je zahvalil, vzel govedo in se odpravil proti domu. Ko je prišel v kraljestvo, je vsem vaščanom govoril o zmaj, a noben mu ni verjel, češ da je nor, ker se je odločil, da bo kmet. Vsi so se spraševali, zakaj ni tak kot kralj, ki sedaj vodi kraljestvo.

Jurij je vedel, da bo zmaj napadel ponoči. Poklal je toliko kokoši, da je bilo dovolj za celo vas. Ponoči je šel v vas in vse strehe in hleve polil s kokošjo krvjo. Sredi noči so se tla začela tresti. Vaščani so se zbudili in pogledali skozi okna. Videli so Jurija, ki teka po vasi in govori, da prihaja zmaj ter da naj ostajajo v hišah. Ubogali so ga in čez eno uro je prišel zmaj, ki je bil tako velik, da je imel drevesa za zobotrebce. Bruhnil je ogromen plamen, a ni bilo nič. Poskusil je še enkrat, tokrat močnejše, a nič. Poskusil je še tretjič in tokrat najmočnejše, a plamen se je odbil od vasi in zadel zmaja. Ta je v trenutku umrl, padel na tla in izginil. Cela vas se je Juriju zahvaljevala. In takrat so se začeli zavedati, da bi bila cela vas v pepelu, če Jurij ne bi bil drugačen od ostalih princev in jim nesebično pomagal.

Čez nekaj let se je poročil in dobil sedem otrok. Eden od princev pa mu je pošteno zavidal. Temu princu je bilo ime Jakob. Hotel ga je ponižati. Zvečer je šel na njegovo kmetijo in mu ugrabil ženo, na postelji pa pustil sporočilo: »Če želiš še kdaj videti ženo, me boš ubogal. Svojo živino boš izpustil na sredo vasi, da bo vse uničila, in vso krivdo boš prevzel ti. Vsak tretji dan boš dobil sporočilo, kjer bo pisalo, kaj boš naredil, in nikomur ne povej!« Jurij je bil zaskrbljen, kaj bo z njegovo ženo. Saj nima izbire, naredil bo, kar mu je ukazano. Ko je vse to storil, so se vaščani jezili kot še nikoli. Niso mogli verjeti, da je Juri storil kaj takega. Čez tri dni je na postelji spet zagledal sporočilo:

»Danes boš lagal o kralju, vendar to ne sme priti do kralja, ker te bom potreboval tukaj in ne v zaporu.«

Jurij ni mogel verjeti. Sklenil je, da bo to naredil, naslednjič pa bo sledil tistemu, ki mu pušča ta pisma. Ko je lagal o kralju, vaščani niso verjeli njegovim lažem. Spraševali so se, kaj se dogaja z Jurijem. Čez tri dni je Jurij ostal buden celo noč in čakal na tistega, ki mu prinaša pisma. Ko ga je dočkal, se je delal, kot da spi, in minuto za tem, ko je odložil pismo, je skočil na konja in mu počasi sledil. Prišel je do velikega gradu. Vtihatopil se je v grad in prečkal sedem velikih vrat in sedem soban. Ko je prišel v prestolno sobano, se je skrtil za zaveso in prisluškoval. Slišal je vse, kaj načrtuje princ Jakob. Skočil je na konja in jezdil do kralja, ki je bil na lovu. Jurij je vse pojasnil kralju, kaj počne njegov sin. Kralj mu je seveda verjel, saj je vedel, kakšen je njegov sin. Kralj je vse pojasnil vaščanom in se iskreno opravičil. Jurij je kmalu našel svojo ženo v kraljevi kleti. Vrnili so se domov. Skupaj so živeli srečno do konca svojih dni.

Nič ni narobe, če si drugačen od drugih, če drugače razmišljaš kot drugi. Pomemben je dober namen in dobrot, ki jo deliš. Za vse je dovolj prostora pod soncem. Bodimo strpni do drugačnih, kajti ravno ti bogatijo naše življenje. Jurij iz moje pravljice je dokaz, da je res tako. Živela drugačnost.

Anže Fartelj, 5. A, mentorica Mojca Žefran

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Na svetu bi bilo dolgočasno, če bi bili vsi enaki, če bi vsi počeli enake stvari, imeli radi enake jedi, igrače, igre ... Veseli smo lahko, da smo si drugačni oz. različni. Ne smemo ponavljati za popularnimi posamezniki. Lahko da počnejo stvari, ki jih mi ne maramo ali jih sovražimo. Drugačni smo si tudi po barvi las, barvi kože, jeziku, narodnosti ...

Četudi so nekateri ljudje prizadeti, bolni, brezdombci, begunci, potrebujejo pomoč. Res je, da so drugačni od nas, mi pa jim pri tem lahko pomagamo.

Drugačnost lahko včasih boli, npr. ko se nihče noče družiti z nami ali pa nas kdo zaničuje.

Prijazni moramo biti do vseh, predvsem pa do tistih, ki so drugačni od nas. Ti so še posebej ranljivi.

Pomagajmo ljudem in jih sprejemajmo takšne, kot so, s tem pa postanimo popularni zaradi dobrih del, ki jih širimo.

Tinkara Krevs, 5. A, mentorica Mojca Žefran

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Na svetu ni človeka, ki bi bil popolnoma enak drugemu človeku. Vsi smo med seboj različni in to nas bogati.

Vsak se mora naučiti strpnosti do drugačnih od sebe. V šoli na primer nimamo vsi enakega učnega uspeha in moramo sprejeti tiste, ki imajo slabšega, in jim celo pomagati pri učenju. Sprejeti pa moramo tudi tiste, ki imajo boljši učni uspeh od nas, kajti ti pa lahko pomagajo tebi, kadar se ti pri učenju zatakne.

Razumeti moramo, da obstajajo tudi ljudje drugih kultur. Od nas se razlikujejo tudi po barvi polti, po narodnosti, imajo drugačne navade in običaje ...

Seveda ima večina ljudi do drugačnih predsodke, vendar z njimi ni nič narobe, če so drugačni. Jaz sem na primer spoznala gospo, ki je iz druge države (Ukrajine), vendar ni tako zelo drugačna od nas. Imajo res drugačno vrsto kulinarike, govorijo drugačen jezik itd., toda meni se zdijo zanimivi in bi rada izvedela več o njih.

Drugačnim lahko pomagamo, da se hitreje vključijo v družbo, se z njimi pogovarjamo in jim tako dvignemo samozavest ter jih hkrati поблиže spoznamo.

Če je nekdo nasilen do nekoga drugega samo zato, ker je drugačen ali pa ga prizadene z grdimi besedami (ga zmerja), je njegovo ravnanje vsega obsojanja vredno.

Vsak človek je edinstven, drugačen, poseben na svoj način. In kot pravi naš veliki pesnik Tone Pavček: » Vsak človek je zase svet, svetel in lep kot ...« Zato si nihče na tem svetu ne zasluži, da je zaničevan ali trpinčen.

Nina Saje, 7. A, mentorica Mojca Žefran

DRUGAČNOST

Drugačnost je pojem, s katerim se soočamo vsakodnevno, pa naj ga občutimo na lastni koži ali pa ga le opazimo v vsakdanjem življenju.

Drugačen postaneš takrat, ko se odločiš, da hočeš izstopati, da ne boš enak drugim, da nočeš biti "normalen". Drugačen si lahko tudi, če tega sploh ne želiš, na primer se rodiš v družini, ki je muslimanske vere, temnejše polti, imaš korenine v daljni državi, ali pa se rodiš s kakšno boleznijo, tudi neozdravljivo, se rodiš slep. Konkreten primer diskriminacije zaradi druge vere, polti, narodnosti lahko danes jasno vidimo, še posebej zadnjih nekaj mesecev v ZDA, pred volitvami, med njimi in po poteku volitev in tudi v času terorističnih napadov. Če sklepamo po nedavnih dogodkih je drugačnost (skoraj) problem. Zdi se, da drugačnost celo otežuje življenja. Pripadniki temne polti so pretepani, ljudje, ki niso heteroseksualci, so pogosto izobčeni, še posebej v družbah, ki so bolj nagnjene h konservatizmu, pripadniki drugih narodnosti se velikokrat težje zaposlijo zaradi delodajalcev, ki jih kljub lastni nevednosti o delojemalčevih sposobnostih raje zamenjajo z domorodcem. Ljudje te pogledujejo, ker nisi tak kot ostali, do tebe imajo predsodke, te zatirajo itd. Pogosto

posplošujejo. Za teroristične napade naj bi bila odgovorna organizacija muslimanske vere, zdaj so kar naenkrat krivi vsi muslimani. Posploševanje ni nič boljše od predsodkov.

A drugačnost vsak jemlje drugače. Morda nekdo misli, da je nekdo drugačen, ko ima malo temnejšo polt ali pa na živo barvo pobarvane lase, medtem ko je za nekoga drugega ta oseba popolnoma normalna, njemu enaka, enakovredna. Za nekoga je drugačen že človek, ki ima drugačne barve oči. Po mojem mnenju je za posameznikovo dojetje drugačnosti odgovorna vzgoja, družba, v kateri je odraščal, mišljenje ljudi, ki so ga obkrožali in mu to mišljenje počasi vcepljali v glavo.

Kljub vsem slabim stvarem, ki se na svetu dogajajo zaradi drugačnosti, je treba priznati, da drugačnost bogati. A si sploh lahko predstavljamo, kako bi bilo, če bi si bili vsi enaki? Dvomim. Bili bi nadvse dolgočasni. Morda se ljudje tudi ne bi zaljubljali, ker jih osebe, ki bi bile njim skoraj identične, preprosto ne bi privlačile in pomanjkanje zanimanja do človekovega videza bi privedlo tudi do pomanjkanja zanimanja za človekovo dušo in tako najbrž ne bi bilo več reprodukcije. Ampak razglabljanje o tem je nepotrebno ravno zaradi raznolikosti ljudi.

Drugačnost je zelo zanimiva stvar. Radi se učimo o drugih verah, o predstavnikih črncev, ki so črnce iz sužnjev naredili nam enakovredne (z izjemo ljudi, pogosto belcev, ki nanje še vedno gledajo zviška), radi se učimo o kulturah ostalih držav in o raznoraznih boleznih ter ukrepih, s katerimi bi preprečili, da bi se z njimi okužili. Radi se poučujemo o stvareh, ki so nam neznane, s katerimi se ne srečujemo vsak dan. Še raje pa se z njimi spoznamo v resničnem življenju. Prav s tem razlogom osnovne in srednje šole omogočajo razne ekskurzije, npr. po cerkvah drugih ver, obiskovanje ljudi, ki so se že znašli v varni hiši itd. Tudi države se rade pohvalijo z narodnostno raznolikostjo, vsaj večina njih.

Torej, kaj narediti, ko vidiš nekoga, ki je drugačen? Ogovori ga. Daj mu priložnost, da ti pove svojo življenjsko zgodbo, kako on sam vidi situacijo. Morda ti bodo njegove izkušnje nekoč pomagale. Spoznaj ga, dovoli mu, da

ti pove, kaj misli o svoji t. i. drugačnosti, ali se je z njo sprijaznil ali se je še vedno sramuje? Ne dovoli si misliti slabih stvari o njem, preden ga spoznaš, ne imej predsodkov. Tudi če je pogovor z njimi slaba izkušnja, je vsaj izkušnja in ni predsodek. In zapomni si: drugačnost bogati.

Alja Kastelic, 9. A, mentorica Mojca Žefran

Likovni prispevki ostalih sodelujočih učencev

OŠ FRANA METELKA ŠKOCJAN

Eva Dimec, 1. A, mentorici Janja Lesjak, Tea Kump

Laura Krnc, 2. C, mentorica Nuška Keglovič

Natalija Kovačič, 2. C, mentorica Nuška Keglovič

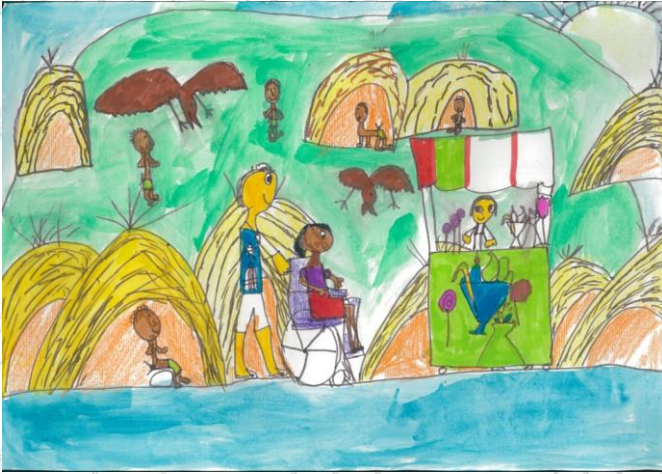

Neja Jerman, OPB 3, Mateja Korenić

OŠ GRM

Manja Nograšek, 2. r., mentorica Irena Strasbergar

Zarja Saje, 2. r., mentorica Irena Strasberger

Tia Vozelj, 2. r., mentorica Irena Strasberger

Zara Antić, 3. a, mentorica Irena Strasberger

OŠ TONETA PAVČKA MIRNA PEČ

Klara Kovačić, 2. b, mentorica Darja Gibičar

Klara Krevs, 1. a, mentorica Tina Berkopec

Ula Gracel, 3. a, mentorica Mojca Lužar

Maša Hacin, 1. b, mentorica Staša Hočevar Zajc

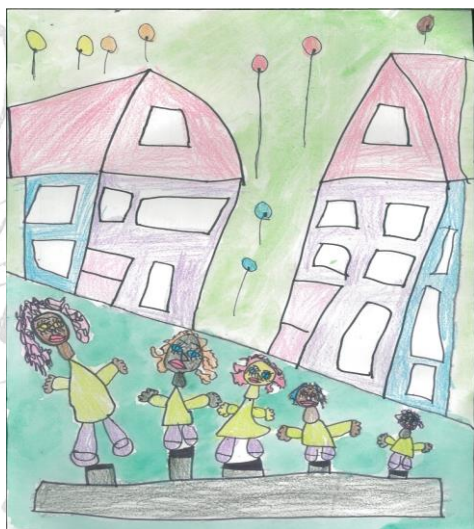
OŠ ŠMIHEL, PODRUŽNICA BIRČNA VAS

Neža Blatnik, 2. a, mentorica Manca Šoško

Maša Gregorčič, 2. a, mentorica Manca Šoško

Aneja Menart, 1. a, mentorici Andreja Krnc, Majda Kolenc

Eneja Kladnik, 1. a, mentorici Andreja Krnc, Majda Kolenc

OŠ VELIKI GABER

Lovro Kek, 1. r., mentorica Justina Zupančič

Lara Cafuta, 1. r., mentorica Justina Zupančič

Alen Erjavec, 1. r., mentorica Justina Zupančič

Jaka Travnik, 1. r., mentorica Justina Zupančič